Ազգ
Azg
11 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 2007 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 3 (3655)

Տեւականորեն ինտերնետում մնալը հոգեբանական կախվածության է հանգեցնում վիրտուալ աշխարհից

ԲԵՌԼԻՆ, 10 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Տեւականորեն ինտերնետում մնալը հոգեբանական կախվածության է հանգեցնում վիրտուալ աշխարհից: Այս եզրակացությանն են հանգել Համակարգչային կախվածությունից դեռահասների վերականգնման եւ բուժման՝ Գերմանիայում առաջին կենտրոնի փորձագետները: Այն գտնվում է Բոլտենհագենում (Մեկլենբուրգ-Առաջադիր Պոմերանիայի համերկրային երկրամաս): Միջին վիճակագրական գերմանացի դեռահասը համաշխարհային սարդոստայնում «թափառում է» օրական ավելի քան 5 ժամ: Դա կրկնակի ավելի է, քան նրա հասակակիցները Եվրամիության այլ երկրներում: Մատաղ սերունդը երբեմն վիրտուալ շփումը գերադասում է կենդանի զրույցից: Ոմանց գլոբալ սարդոստայնն այնպես խորն է խճճում, որ նրանք այլեւս ի վիճակի չեն լինում ինքնուրույն դուրս գալ դրանից:

Հոգեբանության կենտրոնում փորձում են վիրտուալ աշխարհում մոլորված երեխաներին վերադարձնել իրական աշխարհ: Պատանի հիվանդների համար բնորոշ են դեպրեսիան, վախի զգացողությունն իրական շրջապատող աշխարհի հանդեպ եւ խուճապային ահը միայնությունից:

Ինչո՞ւ չի վերահսկվում ժամկետանց մթերքը

Հետտոնական պարտադիր հիասթափություններ

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Ամանորի ամեն տոնից առաջ մեր գործարարները շարունակում են զարմացնել իրենց «մասնագիտական» մտահնար ունակություններով: Մենք արդեն սովորել ենք, որ տոնի նախընթաց շաբաթներին բոլոր սննդատեսակները պիտի թանկանան, եւ շատ կզարմանանք, եթե մի տարի գոնե լինի այնպես, ինչպես է ողջ քաղաքակիրթ աշխարհում: Բառացիորեն շուկան լցվում է գործողության ժամկետները սպառած, անորակ սննդամթերքով, ալկոհոլային խմիչքներով ու հյութերով: Մեր տանը, օրինակ, Ամանորի գիշերվա շամպայնը այդպես էլ չհաջողվեց ճիշտ ժամը 12-ին բացել, ինչպես վարվում էինք սովորաբար: Շամպայնը բացելու համար քիչ մնաց աքցան (գործիք, որ պետք է գալիս նաեւ նման դեպքերում) օգտագործենք: Հետո ծանոթներից իմացանք, որ շատերի հետ է նման բան պատահել Նոր տարվա գիշերը: Էժան գների համար գրեթե բարեգործ վաճառակետի համբավով, Տիգրան Մեծի պողոտայում տեղավորված մի վաճառակետում էլ բուսական յուղ ընտրելու իմ երկմտանքին վաճառողուհին քմծիծաղով արձագանքեց. «Բոլորի մեջ էլ նույն ձեթերն են լցված, պիտակներն են տարբեր»:

Տես էջ 3

Ադրբեջանական գազը հասավ Վրաստան

Վրաստանն էլ Հայաստանից էլեկտրաէներգիա չէ՞ր խնդրել

Այն ժամանակ, երբ եվրոպական երկրների մակարդակով նավթագազային իրավիճակը դարձել է համար մեկ թեմա, Հարավային Կովկասի երկրներում եւս գազի հետ կապված իրավիճակը մնում է առաջնահերթ: Ինչպես «Ազգն» արդեն տեղեկացրել է, երեկ նախատեսված էր սկսել ադրբեջանական գազի մատակարարումը Վրաստան: Ադրբեջանական գազն իսկապես օրվա երկրորդ կեսին արդեն հասցվել էր Վրաստան, ընդ որում հայտնի դարձնելով նաեւ մինչ օրս գաղտնի պահված գինը: Այսպիսով, Վրաստանն Ադրբեջանից 100 խմ գազը գնում է 120 ԱՄՆ դոլարով: Հիշեցնենք, որ գազամատակարարման այս համաձայնությունը ձեռք էր բերվել Ադրբեջան-Վրաստան-Թուրքիա բանակցություններում՝ Շահ-Դենիզի հանքավայրի գազի պաշարների օգտագործման առնչությամբ: Ադրբեջանը Վրաստանին կմատակարարի նաեւ էլ.էներգիա՝ ամռանը վերադարձնելու նպատակով:

Որոշ տեղեկությունների համաձայն, հունվարին Վրաստանն Ադրբեջանից կստանա մոտ 31 մլն խմ գազ: Գազամատակարարման ընդհանուր պայմանավորվածությունը մինչեւ փետրվարի վերջը վերաբերում է 90 մլն խմ գազի ծավալին: Հետաքրքական է, որ այս համատեքստում Վրաստանը, ի դեմս արտգործնախարարի, հրաժարվել է Հայաստանից էլ.էներգիա ձեռք բերելու մտադրությունից: «Ազգի» ընթերցողները տեղյակ են, որ Հայաստանի էներգետիկայի նախարար Արմեն Մովսիսյանն իր տարեվերջյան հանդիպմանը տեղեկացրեց, թե վրացական կողմը Հայաստանից մինչեւ 200 Մվտ էլ.էներգիա ձեռք բերելու հայտ էր ներկայացրել:

ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆ

Մեթյու Բրայզա. ԱՄՆ-ի համար նախընտրելի է Թուրքիա-Վրաստան միացումը Հայաստանի տարածքով

Միացյալ Նահանգները դեմ է արտահայտվել Կարս-Ախալքալաք-Թբիլիսի-Բաքու երկաթգծային մայրուղու նախագծի ֆինանսավորմանը, քանի որ, ըստ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի ամերիկացի համանախագահ, ԱՄՆ պետքարտուղարի Եվրոպայի եւ Եվրասիայի հարցերով տեղակալ Մեթյու Բրայզայի, ԱՄՆ-ն աջակցում է տարածաշրջանի բոլոր երկրներին միավորող նախագծերին: «Մենք միշտ աջակցել ենք տրանսպորտային կապերի ամրապնդմանն ուղղված նախագծերին: Մենք ջանում ենք զարգացնել այն բոլոր նախագծերը, որոնք միավորում են Արեւելք-Արեւմուտք միջանցքում գտնվող բոլոր երկրներին», նշել է Մեթյու Բրայզան: Ըստ ամերիկացի դիվանագետի, Մ. Նահանգները կցանկանար, որ «Թուրքիան եւ Ադրբեջանը միավորող երկաթգիծն անցներ Հայաստանով»: Բրայզայի մատուցմամբ, այդ դեպքում նախ դա կարտահայտեր Նահանգների քաղաքականությունը, երկրորդ՝ արդեն իսկ գոյություն ունեցող երկաթգծով տնտեսապես ավելի հարմար է Թուրքիան եւ Վրաստանը միացնել հենց Հայաստանի տարածքով:

Ամերիկացի դիվանագետն այնուամենայնիվ նշել է, որ Ադրբեջանը, Վրաստանն ու Թուրքիան ցանկանում են կառուցել նոր գիծը, ապա Մ. Նահանգները չի կարող առարկել, բայց եւ չի աջակցում այդ նախագծին: Բրայզան հույս է հայտնել, որ մոտ ժամանակներս ի վերջո կիրագործվի այնպիսի մի տրանսպորտային սխեմա, որը կընդգրկի տարածաշրջանի բոլոր երկրները:

Նշենք, որ վրացական կողմն արտգործնախարար Գելա Բեժուաշվիլու հայտարարությամբ, եւս մեկ անգամ ընդգծել է Վրաստանի, Թուրքիայի եւ Ադրբեջանի համար Կարս-Ախալքալաք-Թբիլիսի-Բաքու նախագծի կարեւորությունը, որպես գլխավոր նպատակ նշելով Կենտրոնական Ասիայից Եվրոպա բեռների փոխադրումը: Բեժուաշվիլին Մ. Նահանգների դիրքորոշումը որակել է որպես այդ երկրի իրավունք այն կտրվածքով, որ ամերիկյան բանկերը չեն ֆինանսավորի այդ նախագիծը:

Ա. Հ.

Հայաստանում ԱՄՆ դեսպանի պաշտոնին նույն թեկնածուն է առաջադրվել

Հայաստանում ԱՄՆ դեսպանի պաշտոնում Ռիչարդ Հոգլանդի թեկնածության քննարկման հարցը ԱՄՆ նախագահը հունվարի 9-ին կրկին ներկայացրել է Կոնգրես: Օսմանյան Թուրքիայում 1915-ի Հայոց ցեղասպանության Հոգլանդի ժխտումը առաջացրել էր հայ հասարակության կտրական դժգոհությունը նաեւ վերջինիս թեկնածության առնչությամբ: Անկախ արտահայտված դժգոհությունից՝ Հոգլանդի թեկնածությունը ղացրեց քննարկվել ու հաստատվել, սակայն հետեւեց եւ Հոգլանդի թեկնածության նախ սառեցումը, ապա Սենատի կողմից վերադարձումը երկրի նախագահին:

Սաակաշվիլին վավերացրեց իր պաշտոնավարման ժամկետի կրճատումը

Վրաստանի նախագահ Միխայիլ Սաակաշվիլին երեկ վավերացրել է երկրի խորհրդարանի հաստատած սահմանադրական փոփոխությունները, որոնցով նախատեսվում էր կրճատել Սաակաշվիլու պաշտոնավարման ժամկետն ու վրաց նախագահական եւ խորհրդարանական ընտրություններն անցկացնել համատեղ՝ 2008 թ.-ին, ու այդպիսով ինքնագովեստի խոսքեր շռայլելով, թե աննախադեպ է սեփական նախագահության ժամկետը կրճատելու նման նախաձեռնությունը, Սաակաշվիլին հանդես է եկել մեկ այլ նորարարությամբ, մասնավորապես նախաձեռնություն է առաջ քաշել Վրաստանի նոր սահմանադրության ստեղծման հատուկ հանձնաժողով կազմելու մասին:

Ա. Հ.

Կովկասյան մայրուղին ազատ է մանդարինի խցանումից

5 օր շարունակ արգելափակված կովկասյան ավտոմայրուղու Ներքին Զարամախ անցակետը երեկ գիշեր արդեն սկսել է գործել նորմալ ռեժիմով, քանի որ մանդարինով բեռնված մոտ 60 վրացական բեռնատարներն ինքնակամ հեռացել են անցակետից: Ինչպես արդեն տեղեկացրել էինք, մանդարինով բեռնված բեռնատարների մուտքը Ռուսաստան արգելվել էր համապատասխան փաստաթղթերի բացակայության պատճառով:

Ի՞նչ կլինի հայ-թուրքական սահմանի բացման դեպքում՝ գիտաժողով

«Հայ-թուրքական սահմանի բացման տնտեսական եւ սոցիալական հետեւանքները» հունվարի 13-14-ին Երեւանում անցկացվելիք գիտաժողովի խորագիրն է, կազմակերպիչը՝ «Հայկական միջազգային տնտեսական հետազոտությունների խումբ» ՀԿ-ն: Առանց հայ-թուրքական սահմանի բացման լայն աշխարհաքաղաքական կամ նեղ քաղաքական հանգամանքներին անդրադառնալու կազմակերպիչները նպատակ ունեն քաղաքականություն մշակողներին ու հանրությանը ներկայացնել սահմանի բացման հնարավոր օգուտներն ու կորուստները լուսաբանող մանրամասն վերլուծություններ:

Ն. Պ.

ԱՍՈՒԼԻՍ

Ակադեմիայի նախագահության դեմ դավադրությո՞ւն է սկսվել

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Թեպետ գիտության ոլորտի բարեփոխումների հայեցակարգային դրույթների ծաղկաձորյան քննարկման ժամանակ (դեկտեմբերի 9 -10) «Գիտության եւ առաջատար տեխնոլոգիաների հիմնադրամի» նախագահ Հարություն Կարապետյանն ասաց («Ազգ», 12.12.06), որ իր եւ գիտությունների ազգային ակադեմիայի նախագահության միջեւ որեւէ հակասություն չկա, սակայն երեկ հրավիրած նրա ասուլիսին հաջորդած ակադեմիայի նախագահ Ռադիկ Մարտիրոսյանի ասուլիսն ավելի քան ակներեւ դարձրեց, որ գիտության ու կրթության նախարարության հետ սերտորեն համագործակցող այս հիմնադրամի եւ ակադեմիայի նախագահության միջեւ բավականին սուր տարաձայնություններ կան: Ինչպես նշել էինք հիշյալ քննարկման մասին մեր հրապարակման մեջ, ակադեմիայի նախագահն ու նախագահության անդամները ներկա չէին այնտեղ: Որքան էլ վերջիններս բնական համարեն իրենց բացակայությունը, հայեցակարգի արդեն երկար ժամանակ գլորվող խճճված կծիկը դրանից չի բացվում, այլ ավելի է խառնվում մեկումեջ երեւացող կտրատված տեղերից: Հարություն Կարապետյանը նրանց բացակայությունը համարում է բացահայտ բոյկոտ, որին հաջորդել են փաստաթղթի վերաբերյալ հրապարակային քննադատական ելույթներն ու կառավարության ներկայիս անորոշ դիրքորոշումը, «ինչպես նաեւ այն փաստը, որ գիտության ոլորտի 2007 թ. պետբյուջեի մասը որակապես չի տարբերվում 2006 թ. պետբյուջեից: Դա հանգեցնում է այն եզրակացության, որ որոշ ուժեր փորձում են վիժեցնել ՀՀ նախագահի գիտության ոլորտի բարեփոխումների վերաբերյալ հանձնարարականի իրականացումը: Դժվար չէ կռահել, որ այդ ուժերի «ծանր հրետանին» տեղակայված է Բաղրամյան 24 հասցեում»:

Տես էջ 2

19 - 2013

ԱԶԳ **Ընթացիկ**

ԱՄՆ

«Լոս Անջելես թայմսը» հայկական հարցերի մասին

«**Ազգը**» երեկ տեղեկացնում էր, որ «Լոս Անջելես թայմս» թերթն իր անցած կիրակի օրվա (հունվարի 7-ի) համարում արծարծելով Հայոց ցեղասպանության թեման, նշել էր ԱՄՆ պետքարտուղարության բարձրաստիճան անանուն դիվանագետի հետեւյալ խոսքերը. «Մենք երբեք չենք ասել, որ ցեղասպանություն չի եղել: Պարզապես չենք օգտագործել այդ բառը»: Մորա Ռեյնոլդսի վերոհիշյալ հոդվածին անդրադարձել է նաեւ «Կալիֆոռնիա կուրիեր» թերթի խմբագիր եւ հրատարակիչ Հարութ Սասունյանն իր հունվարի 11-ի սյունակում, որտեղից էլ թարգմանաբար քաղում ենք առավել հետաքրքրական հատվածները:

«Ռեյնոլդսի երկար հոդվածը կարեւոր հարցեր է առաջ քաշում: Նա գրում է, որ անանուն «դիվանագետները» դեսպան Էվանսի Հայոց ցեղասպանության մասին հայտնի արտահայտությունները որակել են «թյուր կարծիք, որը կարող է հակաարեւմտյան զգացմունքներ առաջացնել Թուրքիայում»: Սա բացարձակ անհեթեթություն է, քանի որ թուրք հասարակայնության ջախջախիչ մեծամասնությունը, ըստ վերջերս անցկացված հանրային կարծիքի հարցումների, արհամարհում է Միացյալ Նահանգներին, համարելով թշնամի երկիր: Ավելին՝ ինչո՞ւ դեսպան Էվանսի խոսքերը նման զգացմունքներ կառաջացնեն, եթե դրանից առաջ Մ. Նահանգների Ներկայացուցիչների պալատն արդեն իսկ երկու անգամ (1975 եւ 1981 թթ.-ին) ճանաչել էր Հայոց ցեղասպանությունը եւ նախագահ Ռեյգանն էլ 1981 թ.-ին նախագահական հայտարարություն էր հրապարակել՝ հստակ նշելով այնտեղ Հայոց ցեղասպանության մասին:

Հավատարիմ մնալով թերթի սկզբունքներին, Ռեյնոլդսը հաստատում է, որ «պատմաբանները վաղուց օգտագործել են «ցեղասպանություն» եզրը նկարագրելու համար հայերի կոտորածները Թուրքիայում: Թուրքիայի սահմաններից դուրս այդ բառի օգտագործման շուրջ տարակուսանքներ կան»: Իսկ այդ անանուն դիվանագետի վերոհիշյալ արտահայտությունը մի անգամ եւս ապացուցում է, որ Մ. Նահանգների կառավարությունը չի ժխտում այդ փաստը, բայց քաղաքական նկատառումներով պարզապես երկչոտաբար հրաժարվում է օգտագործել, հակառակ որ Դարֆուրում կատարվող իրադարձությունները, հակառակ Սուդանի կառավարության պնդումների, նա համարձակորեն որակում է ցեղասպանություն: «Ասոցիեյթեդ պրես» գործակալությունը, այնուհետեւ գրում է Սասունյանը, դեկտեմբերի 26-ին հետաքրքրական մի նամակի էր անդրադարձել գրված փոխպետքարտուղար Նիք Բըռնսի կողմից (եւ ուղղված սենատոր Մենենդեզին), որտեղ Բըռնսը հիշեցնում էր, որ ո՛չ դեսպան առաջադրված Հոգլենդը, ո՛չ էլ պետքարտուղարությունը երբեք չեն նսեմացրել կամ հերքել կոտորածների եւ բռնագաղթի փաստը, կամ չափերը:

Սասունյանը նմանություն է տեսնում այս եւ «Լոս Անջելես թայմսի» մեջբերած «անանուն դիվանագետի» խոսքերի միջեւ եւ արդարացիորեն հարցնում՝ (ա) եթե դրանք նույն անձնավորությունն են, ինչո՞ւ Բըռնսը «Լոս Անջելես թայմսում» գերադասել է անանուն մնալ, մինչ նամակը ստորագրել է իր անունով: (բ) Եթե իրոք ասվածը Մ. Նահանգների քաղաքականությունն է, ապա ինչո՞ւ է այն քողարկված:

Ռեյնոլդսը իր հոդվածում գրում է նաեւ դեսպան Էվանսի հետ իր հանդիպման մասին. Էվանսը հաստատել էր նրան, որ Հայոց ցեղասպանության ճանաչումը իր կողմից բնավ էլ «լեզվի սայթաքում չէր»: «Գալիս է ժամանակը, երբ պետք է իրերն իրենց անունով կոչել», ասել է նա՝ ավելացնելով, որ արդեն 2005 թվի հուլիսին «միանգամայն պարզ էր», որ իրեն դուրս կմղեն քաղաքականությունից: Սասունյանը այնուհետեւ նշում է Հոգլանդի թեկնածությունը մերժելու երեք պատճառ.

1) Բուշի վարչակարգին աներկբայորեն հասկացնել, որ նրա դիրքորոշումը Հայոց ցեղասպանության հարցի վերաբերյալ անընդունելի է.

2) արտահայտել ամերիկացիների դժգոհությունը դեսպան Էվանսին աշխատանքից անարդարացիորեն հեռացնելու համար՝ առանց համապատասխան բացատրությունների.

3) Պետքարտուղարությանը հասկացնել, որ Հոգլանդը չէր կարող Հայաստանում ծառայել, քանի որ սենատորներին տված նրա պատասխանները հավասարազոր էին ցեղասպանության փաստը ժխտելուն:

Նրանք, ովքեր կողմ են Հոգլանդի թեկնածությանը, շարունակում է Սասունյանը, կառչում են երկու անհեթեթ պատճառաբանություններից, ասելով, որ առաջին՝ Սենատը պետք է հավանություն տա նրա թեկնածությանը, որպեսզի Հայաստանը Մ. Նահանգների դեսպան ունենա եւ երկրորդ՝ որովհետեւ Հայաստանի կառավարությունը իր հավանությունը տվել է նրան որպես դեսպան ընդունելու:

Իմ պատասխանը այս հարցերին, գրում է Սասունյանը, այն է, որ՝ 1) Հայաստանը ուներ հոյակապ մի դեսպան՝ հանձին Ջոն Էվանսի, որին չպետք է աշխատանքից հեռացնեին:

2) Հայաստանի կառավարությունը իրավասու չէ մերժելու ամերիկյան որեւէ դեսպանի թեկնածությունը: Հայաստանի կառավարությունը իր վերաբերմունքն արտահայտել է ձգձգելով Հոգլանդի թեկնածության նախնական ընդունումը, եւ դեսպան Էվանսին էլ պարգեւատրելով աննախադեպ նախագահական մեդալով: Իսկ ամերիկահայերը, որպես այս երկրի քաղաքացիներ, իրավունք ունեն եւ պարտավոր են իրենց կարծիքներն արտահայտել հենց ընտրած պատգամավորներին:

Վերջում Սասունյանը տեղեկացնում է, որ առաջիկա մարտի 4-ին Լոս Անջելեսում մեծ գալա-ճաշկերույթ է կազմակերպվելու ի պատիվ Ջոն Էվանսի: «Մենք հոծ բազմությամբ պետք է ներկա գտնվենք այդ միջոցառմանը, ցույց տալու համար, որ հայկական համայնքը գիտի պաշտպանել իր իսկական բարեկամներին, եւ հակառակվել իր շահերի դեմ գնացողներին», եզրափակում է իր հոդվածը Հարութ Սասունյանը:

Հ. Օ.

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Հարկային եւ մաքսային ծառայությունների ղեկավարները ընտրությունների հետ ոչ մի կապ չպետք է ունենան

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը երեկ աշխատանքային խորհրդակցություն է անցկացրել վարչապետի, ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարի, հարկային եւ մաքսային ծառայությունների, ոստիկանության եւ ազգային անվտանգության ծառայության ղեկավարների հետ՝ նվիրված հարկային եւ մաքսային մարմինների այս տարվա անելիքներին: Ինչպես տեղեկանում ենք ՀՀ նախագահի մամլո գրասենյակից, Ռոբերտ Քոչարյանը նշել է, որ այս հանդիպման նպատակը հիշեցնելն է, որ այս տարի բյուջեով հարկային եկամուտների մեծ աճ է նախատեսված եւ այն կարելի է ապահովել նպատակաուղղված «եւ մի քիչ էլ կոշտ աշխատանքի շնորհիվ»: Այս տարվա յուրահատկությունն այն է լինելու, որ հարկային եւ մաքսային մարմինների աշխատանքը գնահատվելու է այլ երկրների ցուցանիշների հետ:

Նախագահը նշել է, որ հիմնական պահանջը լինելու է, թե ինչ հարկային մուտքեր են լինելու համախառն ներքին արդյունքի (ՀՆԱ) նկատմամբ: «Չնայած ցուցանիշները տարեցտարի լավանում են, բայց երբ համեմատում ենք մեր վիճակը այլ երկրների՝ Արեւելյան Եվրոպայի, Ռուսաստանի, Ուկրաինայի հետ, ապա դուք վատ եք աշխատում: Այս տարվանից գնահատելու ենք ձեր աշխատանքը հենց այդ համեմատության մեջ», ընդգծել է Ռոբերտ Քոչարյանը: Ի դեպ, ՀՆԱ-հարկեր խիստ ցածր հարաբերակցության եւ մեր տնտեսության մեջ ստվերի ահռելի չափերի խնդրին բազմիցս ենք անդրադարձել «**Ազգում**»: Հուսանք, որ այն լուծելու ուղղությամբ ոչ միայն հայտարարություններ կարվեն, այլեւ իսկապես լուրջ ջանքեր կգործադրվեն երկրի ղեկավարի եւ կառավարության կողմից:

Խորհրդակցության ժամանակ երկրի նախագահը միաժամանակ այն կարծիքն է հայտնել, որ հարկային եւ մաքսային ծառայությունների ներսում բավարար եռանդ չի տեսնում ստվերի դեմ պայքարելու համար: Ըստ նրա, այստեղ որոշակի բարելավում կա, որը սակայն բավարար չէ: Գոյություն ունի միջազգային կազմակերպությունների փորձագետների հետ համատեղ մշակված բարեփոխումների եւ ստվերի դեմ պայքարի լուրջ ծրագիր, որն, ըստ Ռոբերտ Քոչարյանի, այս տարի պետք է սկսվի իրագործվել՝ հարկային եւ մաքսային մարմինների ընթացիկ աշխատանքին զուգահեռ:

Նախագահն անդրադարձել է նաեւ այս տարի կայանալիք խորհրդարանական ընտրություններին, ասելով, որ հարկային եւ մաքսային կառույցների ղեկավարները քաղաքական գործիչներ չեն, ընտրությունների հետ որեւէ կապ չպետք է ունենան եւ նրանց խնդիրը բյուջեի եկամտային մասի ապահովումն է:

Ա. Մ.

Վնասվե՞լ են՝ ...ոչ

2 հակադիր տեսակետ գյուղատնտեսության ոլորտից

Գյուղատնտեսության նախարարության բուսաբուծության վարչության պետ Գառնիկ Պետրոսյանը երեկ «**Ազգի**» հետ զրույցում ժխտեց ԶԼՄ-ներում հայտնված այն լուրը, թե շարունակական ցրտերի պատճառով վնասվել են Արարատյան դաշտի պտղատու ծառերը: «Նման հայտարարությունները պարզապես լուրջ չեն: Ծիրանն ու դեղձն էլ ի՞նչ ցրտեր են տեսել: Ծիրանենին մինչեւ 28-30 աստիճան սառնամանիքների է դիմանում: Արարատյան հարթավայրում մինչ էլ այս շրջանում սառնամանիքներ եւ ավելի դաժան սառնամանիքներ են եղել: Իսկ հանրապետության բարձրադիր գոտիներում ավելի բարձր ջերմաստիճան է հիմա, եւ ցրտահարությունների մասին խոսակցությունները բացարձակապես հիմնազուրկ են»: Վարչության պետը հավաստիացնում է, որ վտանգ ներկայացնում են մարտի, ապրիլի ցրտերը, երբ ծառերը սկսում են ծաղկել:

Նկատենք, որ Ռադիոլուրի երեկվա տեղեկատվությամբ Հայաստանի ագրարա-գյուղատնտեսական միության նախագահ Հրաչյա Բերբերյանը հայտարարել է, որ ցրտերից տուժել են հանրապետության խաղողի եւ պտղատու, մասնավորապես ծիրանի եւ դեղձի այգիները, այնքան, որ վնասն ակնհայտ է:

Ոլորտի 2 հայտնի դեմքերից մեկնումեկին հավատալու նախընտրությունն արդեն պետական ու հասարակական կառույցների հանդեպ մեր համակրանքի խնդիր է:

Կ. Գ.

Ակադեմիայի նախագահության դեմ դավադրությո՞ւն է սկսվել

1-ին էջից

Ակադեմիայի նախագահը երեկ դարձյալ պնդեց, որ իրենք չեն բոյկոտել այդ քննարկումը, որ դրան մասնակցել են բազմաթիվ գիտնականներ, ակադեմիայի ինստիտուտների տնօրեններ: «Ակադեմիայի նախագահության մասին հիմնադրամի նախագահի ասածը հավակնությունների մի շարան է, անհասկանալի ու չգիտես որտեղից է գալիս: Հայաստանում շատ գիտնականներ ու գիտական հիմնադրամներ կան, որոնց աջակցությունը գիտությանն ու կրթությանը մի քանի անգամ ավելին է, քան այս հիմնադրամինը, բայց նրանցից ոչ մեկն այդքան հավակնոտ չէ եւ իրեն թույլ չի տալիս այդպիսի որակումներ անել: Մեր նախագահության կազմում կան այնպիսի գիտնականներ, ինչպես, օրինակ, հիմա կողքիս նստած աշխարհահռչակ մաթեմատիկոս Նորայր Առաքելյանն ու մյուսները, որոնցից ամեն մեկը Հարություն Կարապետյանի քաշի չափ գիտական արդյունք է տվել: Տարրական էթիկան պահանջում է ոչ թե որակումներ անել, այլ նախ գիտությամբ զբաղվել, իմանալ ինչ բան է գիտության կազմակերպումը, հետո նոր պահանջներ ներկայացնել:

Նույն տրամաբանությամբ կարելի է ասել՝ մեզ ոչ մի նախարարություն պետք չէ, ամեն մեկի համար մի հիմնադրամ ստեղծենք, շատ լավ կկառավարեն ու ահագին օգուտ կունենանք: Աբսուրդի է հասնում, չէ՞: Ի՞նչ է, հիմնադրամը կառավարման մարմին չունի՞: Ինչպե՞ս կարելի է այդպիսի բան ասել», ասաց Ռադիկ Մարտիրոսյանը:

Պետական ֆինանսավորման վերաբերյալ նա նշեց, որ պետբյուջեով գիտությանը նախատեսված 16 մլն դոլարից նախագահությանը հատկացվել է 6 մլն դոլար, որի կեսը՝ ակադեմիայի անդամների պատվավճարին: Նախագահության անդամների աշխատավարձը 40 հազար դրամ է, քիչ ավելի բարձր է միայն նախագահինը, փոխնախագահինը, բաժանմունքի ղեկավարներինը:

Ինչպես ակնկալելի էր, Հարություն Կարապետյանը անդրադարձավ նաեւ ակադեմիայում տեղի ունեցած վերջին իրադարձություններին՝ ակադեմիայի ինստիտուտների տնօրենների ու թղթակից-անդամների ընտրություններին, դրանք անվանելով խայտառակ: «Դրանք եւս մեկ անգամ հաստատեցին, որ տոտալիտար համակարգից ժառանգություն մնացած այդ մերձգիտական կառույցը այսօր իրական գիտության հետ ունի ավելի քան պայմանական ու կրավորական կապ: Համաշխարհային ճանաչման եւ ակնառու գիտական ձեռքբերումների դեկլարացիով եւ իրականության հետ կապ չունեցող հայտարարությունների ներքո այսօր իրականացվում է Հայաստանի գիտության արդեն ոչ թե գավառականացում, այլ բացահայտ «թաղայնացում»՝ ֆեոդալական բնույթի երանգներով»: Ըստ նրա, տոտալիտար համակարգի մեկ այլ մնացուկ է ԲՈՀ-ը, որի ներկայացրած պահանջները ծիծաղելի են՝ «Միջազգային գիտական հանրությունը ինչպես պետք է ընդունի այն հայ գիտաշխատողին, որն իր «տիտղոսավորումը» ապահովել է «Գարուն», «Նախաշավիղ», «Գիտություն եւ տեխնիկա», «Հայկական բանակ» պարբերականներում տպագրվելով»:

Ավելորդ է ասել, որ ասվածն անընդունելի էր Ռադիկ Մարտիրոսյանի համար, որի համոզմամբ՝ բոլոր թեկնածուներն արժանի գիտնականներ են: Իհարկե, ինքը նրանց մեջ 5-6 գիտնականներ է տեսնում, որոնք ընտրվածներից ավելի արժանավոր էին, բայց դա է իրականությունը, ամեն ինչ որոշվել է փակ գաղտնի քվեարկությամբ: «Ցեխ շպրտել մի համակարգի վրա, որը դժվարին պայմաններում ունի գիտական զգալի արդյունքներ, որոնք գնահատվում են ոչ թե չկայացած, վայ գիտնականների ու ռեֆորմատորների, այլ համաշխարհային գիտական հանրության կողմից, անհասկանալի է: Հայտնվում են տաքուկ տեղ գտնելու կարոտախտ ունեցող մարդիկ, որոնք, սակայն, չեն կարող մեզ շեղել մեր գործունեությունից»:

Նա բնավ չհերքեց, որ ակադեմիայի համակարգում կան լուծման ենթակա բազմաթիվ խնդիրներ, անհրաժեշտ է կատարել բարեփոխումներ եւ իրենք առաջին քայլերն արդեն կատարել են: Նախագահության կազմը կրճատվել է 20 տոկոսով, կրճատվել է նաեւ գիտական կազմակերպությունների թիվը՝ 41-ից դարձել է 32, ընտրվել են ինստիտուտների նոր, երիտասարդ տնօրեններ: «Դեռ շատ անելիքներ ունենք գիտական հիմնական ուղղությունները ընտրելու եւ մեր գիտության զարգացումը առաջ տանելու համար»: Իրենց խնդիրների մասին ակադեմիայի նախագահը նախատեսել էր խոսել քիչ ավելի ուշ, սակայն Կարապետ Հարությունյանի հայտարարությունները նրան ստիպեցին ավելի վաղ խոսել:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԶ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ 529221
Լրագրողների սենեակ /հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն /հեռ 582483
Շուրջօրեայ լրահաւաք ծառայութիւն /հեռ 529353
Համակարգչային շարուածք «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
Գ տառով յօդուածները գովազդային են, որոնց բովանդակութեան համար խմբագրութիւնը պատասխանատուութիւն չի կրում:
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

www.azg.am www.azgdaily.com www.azgdaily.eu

Պահի խորհրդածություն ամանորյա շնորհավորանքների առիթով եւ փոխադարձ բարեմաղթանքներ

Նոր տարվա գիշերվա հեքիաթը վաղուց ցնդել-անէացել է մեր մանկության մշուշի միջից: Երկրային ժամանակի մեր ստեղծած պայմանականությունների զոհն ու հերոսն ենք վաղուց: Եվ ամեն անգամ 365 կամ 366 օր ապրելուց հետո միմյանց դուռն ենք թակում՝ շնորհավորանքի խոսքերի տակ պահած թաքուն հույս՝ երանելի մի կյանքի: Հույսի ու սպասումի գինու գավաթների զրնգոցներում մեզանից ամենավհատն էլ լավատեսական մի զարդարուն օղակ է կախում կենաց ծառից, որ մեր տներում եղեւնու կերպարանք է առնում: Այդ հույսը, իրականում Նոր տարվա խորհուրդը Հիսուս Քրիստոսի փրկչագործության վերահաստատությունն է մեր ննջող, թմրող գիտակցության մեջ եւ այդ Նոր տարի կոչվածը ժամանակի սոսկ թվային փոփոխություն չէ, օրացուցային մի թերթիկի վար իջեցում: Սա հիշեցում է այն մեծ ավետիսի, որը առ մարդն ունեցած Աստծո սիրո եւ ողորմության առհավատչյան է, երբ մեղքի անհուսության մեջ ընկղմված մարդկային աշխարհ իջավ աստվածային Լույսը: Մարմնացյալ Աստված ցուցանելու եկավ փրկության, հավերժական կյանքի մեծ ճանապարհը: Ցավոք, Նոր տարին մենք վերածում ենք սեղանային ժամանցի՝ կերուխումից գինարբուքի հասցնում, իսկ մինչ այդ մեր բնակավայր-քաղաքը ճռնչացնում-տնքացնում առք ու վաճառքի անզուսպ մոլուցքից, որտեղ խաբվում ու խաբում ենք բոլորս, տանող տալիս ու շահում ու լի սեղանների շուրջ մոռանում մեր կյանքի բուն խորհրդի ու բերկրանքի մասին: Թմրած օրերի հոգնությունը թոթափելու անհրաժեշտությունը մղում է դարձյալ կյանքի ամենօրյա հունը, որի մեջ փորձում ես ոչ միայն մխիթարություն, այլեւ իմաստ գտնել:

Խմբագրության նույն առօրյայի մեջ՝ ցուրտ միջանցքներում նախընթաց օրերի ամլության թափառող զգացողությունները փարատել ես ուզում հեռախոսազանգի մի լավ անակնկալով կամ խոսքի գինը հարգող մարդու մի ժպիտով, իսկ տրամադրությունդ կարող է փոխել «Ազգի» խմբագրի սեղանի բազմակուտակումների վրայի շնորհավորական բացիկների ծավալուն փաթեթը: Տոնական բացիկներ, օրացույցներ, հուշանվերներ, որ ավանդաբար ստանում է խմբագրությունը եւ ավանդաբար շնորհակալական եւ փոխադարձ բարեմաղթանքի անդրադարձ անում: Շնորհավորագրերի ընդունված կանոններից դուրս, հետաքրքրություն առաջացնողը դրանց բազմազանությունն է ու ինչպես եւ բնական է, առավել ինքնատիպն ու գեղեցիկը տրամադրություն եւ անգամ խոհ կարող է ծնել: Ահավասիկ, Արարատյան Հայրապետական թեմի առաջնորդարանի կողմից ուղարկված բացիկը՝ դարչնաբույր ու խաչը դարչնապատ, նմանապես «Ազգին» նվիրած հոգեւոր բովանդակությամբ օրացույցը եւ թեմի 23 եկեղեցիների բացիկների արտակարգ հավաքածուն, որին (եւ մեզ նվիրված մնացած օրացույցներին) կանդրադառնանք առանձին: Ուշարժան է «Զատիկ» մանկատան երեխաների պատրաստած նրբագեղ ու ճաշակավոր ծննդյան տոնի ածխասանքը (բացիկները ուղարկել են սոցապ նախարարը եւ «Վէմ» ռադիոկայանը): Յուրօրինակ ոճավորված եւ ակնահաճո են «Հայէկոնոմբանկի», «Լինդա» ՍՊԸ-ի բացիկները, իսկ ամենաանսովորը ԱՅ-ինն է, որն իր, այսպես ասած, խորհրդանշան-այցեքարտի համար ոչ ավել, ոչ պակաս հարմար էր գտել դարձնել Լուսինե Թովմասյանի ժպտուն լուսանկարը... Այսպես շարունակելիս ուշադրությունը հասկապես դառնում է հայկական տպագրություններին ու ձեւավորումներին, դրանց տարբերվող նկատելի առավելություններին՝ զանազանության ու ճաշակի առումով:

Մեր փոխադարձ բարեմաղթանքներն ենք հղում «Ազգին» շնորհավորող բոլոր կազմակերպություններին, պաշտոնատար անձանց, անհատներին, ընդունված պաշտոնական եւ ոչ պաշտոնական ջերմությամբ. մաղթանքների մեջ եւ ամենից էականը կարծում ենք, մեր օրերի համար ամենից թանկն ու փնտրելին՝ հայացքն է ներանձնային եւ խմբակային շահերից դուրս դեպի կյանքն առհասարակ եւ այն երկիրը, որտեղ պարտադրված ենք կամ կոչված ենք ապրելու մեր երկրային թանկ ժամանակը:

...

Իսկ մեզ շնորհավորողները բազում են՝

Գարեգին Բ Ամենայն հայոց հայրապետ, Համաշխարհային հայկական կոնգրես, Զարգացման հայկական բանկ, Իրանի դեսպանատուն, Հայաստանում Կորեայի Հանրապետության պատվո հյուպատոս, Հայ օգնության ֆոնդ, ՀՀ սոցապահովագրության պետական հիմնադրամ, Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր ՓԲԸ, Երեւանի կոնյակի գործարան, Արարատյան հայրապետական թեմ, ՌԱԿ կենտրոնական վարչություն, Կոտայքի մարզպետարան, ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողով, Սոցապնախարարություն, Գերմանիայի դեսպանատուն, Հայկական ակնաբուժության նախագծի հայաստանյան գրասենյակ, Կրթության զարգացման ակադեմիա, «Շանթ» հեռուստաընկերություն, «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամ, ԱՄՆ դեսպանատուն, Հայ ոսկերիչների միջազգային ասոցիացիա, Քանաքեռ-Զեյթուն համայնքապետ, Ֆինանսական վերահսկողության վարչություն, Մարդու իրավունքների եւ ժողովրդավարության ինստիտուտ, «Շողակաթ» հեռուստաընկերություն, Գեղարվեստի պետակադեմիա, Մամուլի եւ տեղեկատվության վարչություն, ՀՀ սոցապահովագրության պետական հիմնադրամ, «Երկիր մեդիա» հեռուստաընկերություն, Արդշինբանկ, Թեքեյան մշակութային միություն, Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնի կաթողիկոսարան, «Պրես-Աստաշե» ՍՊԸ, Հանրային ռադիո, Հ1 հեռուստաընկերություն, VIVA-Cell, Կենտրոնական բանկ, ՀՅԴ, Կարմիր խաչ, Europcar, ՀԲԸՄ, Հայաստանի Ամերիկյան համալսարան, «Վէմ» ռադիոկայան, ՀՀ ռազմական ոստիկանություն, «Լինդա» ՍՊԸ, «Նարեկացի արվեստի միություն», ԱԺ պատգամավոր Հարություն Փամբուկյան, Հայէկոնոմբանկ, Երեւանի քաղաքապետարան, Coca-Cola ընկերություն, Sil Group, «Հայմամուլ» ՓԲԸ, Սիրիայի դեսպանատուն, Շվեյցարիայի հայոց հոգեւոր հովիվ Աբել քհն. Մանուկյան, Մոսկվայից «Ազգի» նախկին աշխատակցուհի Լիլիթ Գրիգորյանը եւ ամուսինը, «Վան-Վասպուրական», Հ/Կ, նաեւ էլեկտրոնային փոստով՝ Դավիթ Շահնազարյան, Հայկական բժշկական ասոցիացիա, Հակոբ Ասատրյան (Պրահա), Արեգ Յափուճյան (Ավստրալիա)... շնորհավորագրերը շարունակվում են:

ՄԵԼԻՆԵ ԲԱՂԱՅԱՆ

Գների ամենաբարձր աճ ունեցել են պարենային ապրանքները

Այս տարվա դեկտեմբերին պարենային ապրանքների գները նախորդ տարվա դեկտեմբերի համեմատ աճել են 7,3 տոկոսով: Այս մասին տեղեկանում ենք ազգային վիճակագրական ծառայության հրապարակած տվյալներից: Եթե նկատի ունենանք, որ այս տարվա դեկտեմբերին սպառողական գներն աճել են 5,2 տոկոսով, ապա պարզ է, որ պարենային ապրանքների գնաճն ավելի բարձր է եղել ընդհանուր գնաճի ցուցանիշից: 2005 թ.-ի նոյեմբեր ամսվա համեմատ դեկտեմբերին պարենային ապրանքների գներն աճել են 3,4 տոկոսով:

Պարենային ապրանքներից դեկտեմբերին նոյեմբեր ամսվա համեմատ առավել աճել են բանջարեղենի եւ կարտոֆիլի գները՝ 23,7 տոկոս: Իսկ, օրինակ՝ 2005 թ.-ի դեկտեմբերի համեմատ բանջարեղենի եւ կարտոֆիլի ապրանքախմբի ապրանքների գներն աճել են գրեթե 38 տոկոսով: Մասնավորապես վարունգի, գազարի, սխտորի, կաղամբի, սեղանի ճակնդեղի, պոմիդորի եւ կարտոֆիլի գներն աճել են 22,7-70 տոկոսի շրջակայքում:

Մրգերի գների աճն 2006 թ.-ի դեկտեմբերին նախորդ տարվա դեկտեմբերի համեմատ նույնպես զգալի է եղել՝ 29,5 տոկոս: Տանձի գինն աճել է 41 տոկոսով, խնձորինը՝ 25 տոկոսով, մանդարինինը՝ 18 տոկոսով, բանանինը՝ 3,6 տոկոսով եւ այլն: Նոյեմբերի համեմատ սակայն դեկտեմբերին արձանագրվել է մրգերի գների ավելի ցածր աճ՝ 15,8 տոկոս, որը հիմնականում տանձի, խաղողի, արքայանարնջի եւ դեղձի բարձր գնաճի հետեւանք է: Իսկ մանդարինի, նարնջի եւ կիտրոնի գները դեկտեմբերին նոյեմբերի համեմատ անգամ նվազել են:

Պարենային մյուս ապրանքներից անցյալ տարվա դեկտեմբերին նոյեմբերի նկատմամբ ձկնամթերքը թանկացել է 10 տոկոսով, մսամթերքը՝ 1,2 տոկոսով, կենդանական եւ բուսական յուղերը, հրուշակեղենը, հացամթերքը, կաթնամթերքը, սուրճը, թեյը, կակաոն՝ 0,1-0,9 տոկոսով, ոգելից խմիչքը եւ ծխախոտը՝ 0,1 տոկոսով: Ջրի գինն աճել է 5,1 տոկոսով նոյեմբերի համեմատ, 2005 թ.-ի դեկտեմբերի համեմատ՝ 13,3 տոկոսով:

Ինչ վերաբերում է ոչ պարենային ապրանքներին, ապա դեկտեմբերին նոյեմբերի համեմատ փոքրիկ՝ 0,6 տոկոս գնանկում է գրանցվել: Դա պայմանավորված է հիմնականում բենզինի եւ դիզվառելիքի գնանկմամբ՝ 4,7 եւ 1,8 տոկոսով: Անցյալ տարվա դեկտեմբերի համեմատ բենզինի գինն իջել է 10,6 տոկոսով, իսկ դիզվառելիքինն աճել 1,7 տոկոսով:

Մի շարք այլ ոչ պարենային ապրանքների՝ կենցաղային էլեկտրասարքերի, կահույքի, կոշկեղենի, տեքստիլի, ոսկերչական իրերի գները դեկտեմբերին նոյեմբերի նկատմամբ նվազել են 0,4-0,1 տոկոսով, իսկ շինանյութերի, դեղամիջոցների, գեղահարդարման ապրանքների, լվացող միջոցների գներն աճել են 0,1-2,5 տոկոսով: Մայրաքաղաքում գրանցվել է ոչ պարենային ապրանքների գների 0,5 տոկոս անկում:

Ծառայությունների սակագները 2006 թ.-ի դեկտեմբերին նոյեմբերի նկատմամբ աճել են 0,2 տոկոսով, ինչը պայմանավորված է հանգստի կազմակերպման, բուժսպասարկման, տրանսպորտի, մշակույթի ոլորտի սակագների աճով: Իսկ բնակարանային, կոմունալ, կապի, կրթության համակարգի, հանրային սննդի, իրավական եւ բանկային ծառայությունների սակագները մնացել են անփոփոխ: Այդուհանդերձ, նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ, ծառայությունների սակագները 2006 թ.-ի դեկտեմբերին աճել են 5,3 տոկոսով:

Փաստորեն, եթե դիտարկենք անցյալ տարվա դեկտեմբերին արձանագրված գնաճը նախորդ տարվա դեկտեմբերի նկատմամբ եւ ըստ առաջին ապրանքախմբերի, ապա ամենամեծ աճ ունեցել են պարենային ապրանքները: Այնուհետեւ գալիս են ծառայությունները, ապա՝ ոչ պարենային ապրանքները:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

«ՏՈՆԵԿԱՆ»

Ինչո՞ւ չի վերահսկվում ժամկետանց մթերքը

1-ին էջից

Իսկ Մխիթար Հերացու փողոցից գնած շաքարավազից փորլուծ ընկած բնակիչների մասին արդեն ասել ենք: Դրա փորձաքննության արդյունքները առաջիկայում կներկայացնենք:

Իսկ ինչքան ժամկետանց բոնբոներկաներ սրբվեցին խանութներից, որոնք ամանորյա փոխադարձ այցելությունների պարտադիր մասնակիցն են դարձել ավանդաբար:

Մի խոսքով, խնդիրը նոր չէ, եւ ամեն ոք տասնյակ նման օրինակներ կարող է բերել: Այդ օրերին զարդարանքներում ու նկուղներում կասկածելի պայմաններում արտադրվող, համեմատաբար էժան մթերքի զոհը բազմաթիվ դյուրահավատ եւ միամիտ գնորդներ դարձան:

Նման պայմաններում, նկատի առնելով մեր գործարարների ամանորյա մենթալիտետը, պարզագույն տրամաբանության համաձայն, պիտի որ խստացվեր շուկա մտնող մթերքի հսկողությունը: Թվում է, հակառակ կարծիք լինել չի կարող, բայց ամեն տարի, ամեն Ամանորից հետո եւ առաջ խոսվում է այս մասին, սակայն ոչ մի վճռական քայլ չի արվում: Ավելին, օրենքն այնպիսին է, որ հարկադրում է, որ հենց այդպես լինի: Որակի պետական տեսչությունը լիազորված է վերահսկելու միայն տեխնիկական կանոնակարգերով սահմանված մթերքի անվտանգության ցուցանիշները:

Առեւտրի եւ ծառայությունների մասին օրենքի համաձայն, ժամկետանց ապրանքների ստուգման իրավունքը վերապահված է տեղական ինքնակառավարման մարմիններին: Նրանք պարտավոր են ստուգումներ անցկացնել եւ վարչական օրենսգրքով սահմանված տուգանքներ գանձել օրինախախտներից: Նախատոնական օրերին Երեւանի 12 համայնքների համապատասխան բաժիններից եւ ոչ մեկը նման նախաձեռնությամբ հանդես չեկավ: Եթե ինչ-որ բան էլ արել են, ապա միայն ձեւական մակարդակում, այլապես գոնե մեկը կհայտարարեր ժամկետանց որեւէ մթերքի իր՝ սեփական «հայտնագործության» (ինչն այնքան հաճախ վիճակված է անել սպառողներին) եւ պատժամիջոցներ կիրառելու մասին:

Եվ ընդհանրապես, ժամկետանց մթերքների վերահսկողությունը թաղապետարանների վրա դնելը հասկապես ծիծաղելի է, երբ նկատի ենք առնում այդ օրենքի ճակատագիրը մարզերում: Այստեղ մանր ու միջին ներկրողներն ու գործարարները սովորաբար հենց իրենք են՝ տեղական իշխանությունը ներկայացնող անձինք կամ նրանց հովանավորությամբ բիզնեսի իրավունք ստացածները: Գառը գայլին պահ տալու նման բան է. դե թող պայքարեն իրենք իրենց դեմ, նման բան երբեւէ լսվե՞լ է օրենքի կյանքի իրավունք ստանալուց ի վեր:

Առեւտրի նորմալ մակարդակի հասնելու համար տեղական իշխանավորներին ու նրանց հոգեբանությունը փոխելն անորոշ ժամանակի խնդիր է, ինչքան էլ ընդդիմության նման անընդհատ խոսենք այդ մասին, բերաններս չի քաղցրանա:

Նվազագույնը կամ հնարավորը օրենքի ձեւափոխումն է, որ բարդ խնդիր չէ արտաքուստ: Բարդը նման կարգի խնդիրներ լուծելու մեր գործարար պատգամավորների ցանկության իսպառ բացակայությունն է:

Ալեքսան Կիրակոսյան

Ալեքսան Կիրակոսյանին ես վաղուց էի ճանաչում, դեռեւս այն ժամանակից, երբ նա Կոմկենտկոմի կուսակցական մարմինների բաժնի պատասխանատուն էր: Մի ամառ, օգտվելով իր հրավերից, միասին գնացինք Ստեփանավան, իր մեքենայով: Իմ ընտանիքն այնտեղ էր գտնվում, Երեւանի տապից փրկվելու նպատակով:

Ամբողջ ճանապարհի ընթացքում մեր զրույցը պտտվեց գրականության եւ արվեստի շուրջ: Ինձ համար խիստ անսպասելի էր: «Անսպասելի» եմ ասում, որովհետեւ ես այդ մարդուն, անշուշտ, տեսել էի, բայց չէի ճանաչում եւ դատում էի միայն նրա արտաքինից, որը ինձ վրա լուրջ մտավորականի տպավորություն չէր թողել:

- Համաշխարհային դրամատուրգիայի մեջ ես շեքսպիրյան տիպերի կողքին կդնեի Ուրիել Ակոստային: Վերջերս Ակոստայի դերում տեսա Վահրամ Փափազյանին եւ, ինչպես միշտ, զմայլվեցի նրա խաղով,- իր միտքը շարունակում էր Կիրակոսյանը:- Բայց պիտի շեշտեմ մի առանձնահատկություն: Շեքսպիրի կերտած բնավորությունների մեջ առկա է միայն մարդկային հավիտենականը՝ վեհը կամ ստորը: Անհնարին է հստակ ասել, թե որն է այդ տիպերի ազգային նկարագիրը: Այն, որ երբեմն նշվում է գործողության վայրը, կամ հիշատակվում այս կամ այն իշխանավորական մարմինը, դա բնավ չի նշանակում, թե Համլետը դանիացի էր, կամ էլ Դեզդեմոնան ու Յագոն վենետիկցի: Այդ տիպերը համամարդկային են, իրենց մարդկային փոթորկուն կրքերով հանդերձ: Բայց Ուրիել Ակոստայի մեջ զարմանալիորեն շաղկապվում են համամարդկայինն ու ազգայինը: Դու տեսնում ես շեքսպիրյան մի նկարագիր, որը զոհ է գնում ոչ այնքան մարդկային կրքերի հանդիպակաց բախմանը, որքան իր՝ հրեա ազգին պատկանելու համար...

Ես լսում էի այդ յուրատեսակ դասախոսությունը եւ զարմացել էի: Այլեւս ինձ համար կարեւոր չէր իր վերլուծության իրավացիությունը: Զարմացել էի, լսելով «Ուրիել Ակոստա»: Շեքսպիրի մասին գիտեն մեր բոլոր դպրոցականները: Շատերը տեսել են ներկայացումներ հենց Երեւանում: Բայց «Ուրիել Ակոստան» անհայտ էր լայն հասարակայնությանը: Այս մարդը խոսում էր Կարլ Գուցկովի թատերախաղի մասին: Ինքս էլ Կարլ Գուցկովին եւ նրա մասին կարդացել էի իմ համալսարանական կրթության որոշակի ուղղվածության շնորհիվ: Նայում էի, լռ-ոեցին պիտի ասեր՝ «պել կտրած» նրա դեմքին եւ զգում, որ նախնական տպավորությունս աստիճանաբար շրջվում է 180 աստիճանով:

Համատեղ աշխատանքի բերումով հաճախ հանդիպում էինք, մտքեր փոխանակում: Ես առիթ էի ունեցել Ա. Կիրակոսյանին հայտնելու, թե աշխատում եմ «Արշակ Չոպանյան» գրքի վրա: Պահանջեց, որ ավարտելուն պես ձեռագիրը իրեն տամ: 1970-ի սկզբներին արդեն մեքենագրված վիճակում հանձնեցի իրեն: Ի դեպ, Ա. Կիրակոսյանը եւ Վազգեն Ա կաթողիկոսն առաջինն էին, որոնց հանձնեցի մեքենագիր տեքստի օրինակները: Ճիշտ նույն օրերին ինձ փոխադրում էին Հայկոմկուսի Կենտկոմի աշխատակազմ:

Կիրակոսյանը կարդացել էր: Հանդիպեցինք: Գնահատականը բարձր էր: Ասաց.

- Հիմա դու նորից Կենտկոմ ես գնում: Չգիտեմ, դրանով մենք ինչ ենք շահում եւ ինչ ենք կորցնում:

- Ալեքսան Մասվեեւիչ: Ամեն պարագայում պիտի ջանամ գիտական պրպտումներս չդադարեցնել:

- Տա Աստված,- յուրովի օրհնեց նա:

Հետագայում շատ եւ շատ անգամներ գլուխ գլխի զրուցել ենք: 1977-ի ամռանը միասին երկարատեւ ուղեւորության էինք Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներում, հանդիպումներ ունեցել ենք մեկուսային թե պետական կուսակցական ձեռնարկումների պահերին, տեսնվել ենք թե իր, թե իմ տանը, եւ անընդհատ ավելի ու ավելի խորն եմ համոզվել Ալեքսանի մտավորական պաշարի հարստության մեջ: Եվ դարձյալ զարմանում էի, որ որեւէ խնդիր, հասարակական գիտությունների, թե գրականության ու արվեստի որեւէ նյութ շոշափելիս միշտ հմտորեն զուգակցում էր այդ առարկայի էությունը ազգային ուղղվածության հետ:

Քանի քանի անգամներ նրանից ուղղակի լսել եմ.

- Ազգայինը շեշտեցեք:

- Ազգայինը մի մոռացեք:

- Եթե ազգային նպատակներ չի հետապնդում քո այդ կուսակցական ձեռնարկումը, քանի՞ կոպեկ դա արժե:

1977-ի ամռանը Լոս Անջելեսում ընդունելություն կազմակերպվեց ի պատիվ Խորհրդային Հայաստանի պատվիրակության, որը Ալեքսան Կիրակոսյանի գլխավորությամբ (պատվիրակության անդամը միայն ես էի) ժամանել էր այդ քաղաքում Համաշխարհային ցուցահանդեսին մասնակցող ԽՍՀՄ տաղավարի կազմում Հայաստանի օրերին: Հրավիրվածների թվում կային նշանավոր դեմքեր՝ գրող Սուրմելյանը, բեմադրիչ Մամուլյանը, նահանգի գլխավոր դատախազ Դոքմեջյանը (որը հետագայում դարձավ նահանգապետ) եւ ուրիշներ: Արարողապետ Արշակ Տիգրանյանը, որը քաղաքում լայնորեն հայտնի մարդ էր, իր միջոցներով հայկական դպրոց էր բացել եւ շարունակում էր հոգ տանել, մի բարի ու ժպտերես ծերունի, բացեց ընդունելությունը: Նախ շնորհակալությամբ տվեց այն մարդկանց անունները, որոնց ծախսով տեղի էր ունենում տվյալ հավաքը, ապա շարունակեց.

- Մի անգամ մոլլա Նասրեդինը... - եւ սկսեց պատմել նշանավոր մոլլայի կյանքի ծիծաղաշարժ դրվագը: Ոչ մի խոսք այն մասին, թե եկել է Հայաստանի առաջին փոխվարչապետը, թե հենց այդ առիթով են հավաքվել հարգարժան հյուրերը: Դրանով ավարտեց իր խոսքը: Կողքիս նստած Կիրակոսյանը ականջիս փսփսաց.

- Հիմա ես սրա պորտը տեղը չդնե՞մ: Երեւի կարծում է, թե մենք մի փոր հացի ենք եկել:

Հանգստացրի, թե միգուցե այդ է իրենց ոճն ու կարգը:

Երբ հերթը եկավ իրեն, խոսեց շատ հետաքրքիր ու պատկերավոր: Պատմեց եղեռնից մազապուրծ իր որբ մանկությունը, խոսեց Հայաստանի ներկայի եւ գալիք ծրագրերի մասին: Նա խորհրդային Հայաստանի տնտեսության ամենաքաջատեղյակ մարդկանցից մեկն էր: Բայց ոչ մի թիվ ու վիճակագրություն չէր բերում: Ամբողջը համեմատական պատկերների ձեւով էր մատուցում. իր որբ մանկությունը՝ Հայաստանի որբությունն էր, իր հասակ առնելը եւ աշխատանքին լծվելը Հայաստանի առնականությունն էր եւ կառուցապատումը, որբությունից մինչեւ Հայաստանի առաջին փոխվարչապետությունը, Հայաստանի անցման նկարագրությունն էր զրոյից մինչեւ ժամանակակից քաղաքակրթության բարձունքները: Վերջում, այնուամենայնիվ, հիշեց արարողապետին, առանց նրա անունը տալու.

- Մենք էլ երկար ժամանակ մոլլա Նասրեդինի պատմություններն էինք անում, թատրոններում Արշին-մալալա էինք խաղում կամ սեղանների մոտ նրա երգերը երգում: Հիմա արդեն վաղուց դա մեր հիշողության թանգարանին ենք հանձնել: Մեր հավաքույթներում հիմա խոսում ենք մեր ազգային ավանդույթներից, պատմում ենք մեր ազգային ժառանգության կտակները, երգում ենք մեր ազգային երգերը: Ես կարծում եմ, որ հայության պատգամն Հայաստանում թե սփյուռքում, իր ազգային նկարագիրը հաստատելու եւ ամրապնդելու մեջ է:

Նույն ամերիկյան ճանապարհորդության ժամանակ ինձ համար հայտնագործեցի նաեւ Ա. Կիրակոսյանի բնավորության մի գիծ եւս՝ համառությունը:

Չիկագոյում մեր հյուրընկալն էր բժիշկ Համբարձում Քելեկյանը: Սա ճիշտ նույն բժիշկն էր, որի մասին սենատոր Դոուլը (հետագայում Քլինթոնի մրցակիցը նախագահական ընտրություններում) երկրաշարժից հետո Երեւանում գտնվելով, մի ընթրիքի սեղանի շուրջ պատմեց՝ թե ինքը պատերազմում վիրավորվել է եւ իր փրկիչը հայ բժիշկ Քելեկյանն է եղել:

Բժիշկը հայ գրականության եւ հատկապես բանաստեղծության մի կատարյալ հանրագիտարան էր: Ամբողջ երկար կտորներ էր արտասանում: Սքանչելի գրադարան ուներ իր առանձնատան նկուղային հարկում, որից մի անգլերեն գիրք էլ ինձ նվիրեց: Ինչպես նաեւ մի շարք կարեւոր բառարաններ՝ Ա. Կիրակոսյանին եւ ինձ:

Երբ նոր էինք ծանոթացել, բժիշկը հանեց դրամապանակը, դոլարներ դուրս քաշեց եւ այն է ձեռքը մեկնում էր դեպի մեզ, երբ Ա. Կիրակոսյանը կարմրատակեց, դաժան ձայնով ասաց.

- Տեղը դիր:

- Բայց դուք կարիք կունենաք, ես գիտեմ, որ ձեր երկրն...

- Ասացի՝ տեղը դիր,- նրա խոսքը ընդմիջեց Կիրակոսյանը եւ իր ափով ետ հրեց մեզ երկարած ձեռքը:

Հաջորդ օրը պիտի մեկնեինք Նյու Յորք: Քելեկյանի հետ մտանք ավիատոմսարկղ:

- Առաջին կլաս կառնես,- առարկություն չհանդուրժող ոճով ասաց Կիրակոսյանը:

- Այ Ալեքսան, ես աս չեմ հասկնար, ընդամենը մեկուկես ժամու ճանապարհ է, իսկ տարբերությունը՝ երկու տոմսի համար շուրջ 300 դոլար: Ինչո՞ւ հովին տալ այդ գումարը:

- Առաջին կլաս կառնես,- արդեն գրեթե հրամայեց Կիրակոսյանը:

- Եկեք սա ավելցուկը ձեզի տամ: Կուզե՞ք, նույնիսկ շատ ավելին, բայց ինչո՞ւ հովին...

- Ասացի, առաջին կլաս կառնես:

Բժիշկը գնեց առաջին կարգի տոմսակներ: Մեկուկես ժամ նստեցինք օդանավի քթամասում եւ, կարծեմ, մի երկու բաժակ էլ ալկոհոլ խմեցինք:

***

Ալեքսան Կիրակոսյանը մտավորականության պահապան հրեշտակն էր:

Բազմիցս տեսել եմ նրան գրողներով շրջապատված: Իր մոտ բարեկամներն էին Համո Սահյանը, Վահագն Դավթյանը: Թերեւս միայն Կիրակոսյանն էր կարողանում լուծել մեր մտավորականության կեցության հետ կապված կարեւորագույն հարցերը, ինչպես, օրինակ, բնակարան հատկացնելու հարցը: Ես, որ բարձրագույն կուսակցական դիրերից մեկն էի գրավում, ինքս լուծել այդպիսի խնդիր չէի կարող, անհրաժեշտության պարագայում դիմում էի Կիրակոսյանին:

Մեր հանդիպումները շարունակվում էին նաեւ հետագայում, երբ երկուսս էլ «շրջագծից դուրս» էինք այլեւս: Մեր զրույցները վերջին շրջանում մի հիմնական նյութ ունեին՝ կացությունը Հայաստանի անկախությունը հռչակելուց հետո:

- Գիտես, թե ես որքան շեշտել եմ ազգային ուղղության անհրաժեշտությունը: - Մի անգամ ասաց նա: - Ես ողջունում եմ ազգային անկախությունը: Դա դարավոր երազանք էր: Բայց ես չեմ կարող ըմբռնել, թե ազգային կարգախոսներով իշխանության եկած ուժը ինչպես կարող է ավերակների վերածել մեր ազգային տնտեսությունը, բարձիթողի մատնել մեր գիտությունը, մշակույթը: Հայաստանը մեր աչքերի առջեւ պարպվում, դատարկվում է: Դա, եթե կուզես, հակազգային է իր արդյունքի մեջ, ռումբ է՝ դրված հենց ազգային անկախության տակ: Խիստ անհանգիստ եմ: Այսպես շարունակվելու դեպքում, կմնան միայն ազգային կարգախոսները, իսկ այդ շապիկի մեջ այլեւս չի մնա ազգային մարմինը: Մի բան պետք է անել: Եկ միասին մի գործ գրենք, գուցե դրանով օգնենք ղեկավարներին: Իսկ եթե ոչ՝ գեթ պատմության հետագա ընթացքում մարդիկ չեն ասի, թե հասկացող չի եղել:

Ափսոսում եմ, որ մեր ընդհանուր անհանգստությունը այդպես էլ չարտահայտեցինք համատեղ աշխատությամբ:

ԿԱՐԼԵՆ ԴԱԼԼԱՔՅԱՆ,
«Հուշապատում դեմքեր, իրողություններ, մտորումներ» հատորից հատվածաբար

Ժողովուրդը մեծ գործիչ, «Ազգը» մեծ ընթերցող կորցրեց

Անմոռանալի Ալեքսան Կիրակոսյանի հիշատակին

Խորհրդային Հայաստանի ականավոր պետական գործիչներից մեկն էր Ալեքսան Կիրակոսյանը, տասնամյակներ շարունակ այս հող ու ջրին քրտինք խառնած, երկրի բոլոր անկյուններում եղած, ամեն բնակավայրում որեւէ խոշոր օբյեկտի կառուցմանն իր անմիջական մասնակցությունը բերած մարդ: Այդ «անմիջականն» արտահայտվում էր ոչ միայն այն բանով, որ իբրեւ հանրապետության 1-ին փոխվարչապետ եւ Հայկոմկուսի կենտկոմի բյուրոյի անդամ, անշուշտ, վճռական ձայն էր ունեցել քիչ թե շատ կարեւոր ամեն կառույց կյանքի կոչելու որոշումներն ընդունելիս, այլեւ նրանով, որ ամենուրեք, ուր շինարարության տեմպը դանդաղում էր կամ կառույցը շահագործման հանձնելու ժամկետի խախտման վտանգ էր առաջանում, հանրապետության ղեկավարությունն Ալեքսեյ Մասվեիչին «կցում էր» տվյալ օբյեկտին: Կոնկրետ, օրինակ, Դիլիջանի կինեմատոգրաֆիստների համամիութենական ստեղծագործական տան «կցվածն» էր, եւ քանի որ այն տարիներին ես դեռ ապրում ու աշխատում էի Դիլիջանում, կարող եմ վկայել, որ իր ամենաշաբաթյա այցելություններով, երբեմն դաժանության հասնող խստապահանջությամբ ու նաեւ հանրապետական մասշտաբով կառույցի շինարարներին անհրաժեշտ օգնություն հասցնելու կարողությամբ հասավ ոչ միայն հսկայական համալիրը ժամանակին շահագործման հանձնելու պարտավորությունների կատարմանը, այլեւ սրանից 30 տարի առաջվա համար շինարարության աննախադեպ բարձր որակի ապահովմանը: Դա չքնաղ բնության մեջ վեր խոյացող իսկապես չքնաղ մի կառույց էր եւ է, որ ժամանակին ներկայացվեց, թե՞ մտադրություն կար ներկայացնելու, շինարարության գծով ԽՍՀՄ պետական մրցանակի: Հիմա արդեն չեմ հիշում՝ եղա՞վ այդ մրցանակը, թե՞ ոչ, սակայն ուզում եմ, որ այսօրվա ընթերցողը իմանա՝ հիշյալ կառույցի ամեն քարին խառնված է նաեւ Ալեքսան Կիրակոսյանի ավյունը:

Երեք տասնամյակից ավելի երջանկություն եմ ունեցել մոտիկից շփվելու այդ ականավոր մարդու հետ, վայելելու նրա մտերմությունը: Երբեւէ երեւի հուշեր գրեմ, որի մի պատկառելի բաժինը նվիրված կլինի իրեն: Իսկ այսօր, իր մահվան տխուր առիթով, «Ազգի» ընթերցողներին եմ հրամցնում այդ դեռ չգրված հուշերից մի պատառիկ:

«Ազգի» եւ մանավանդ իմ ամենախստապահանջ ընթերցողներից էր Ալեքսան Կիրակոսյանը: Մեկ էլ տեսար՝ զանգեց խմբագրություն, կանչեց հեռախոսի մոտ եւ ընկալուչը վերցնելուդ պես, առանց ներկայանալու, առանց նույնիսկ բարեւ տալու՝ նետեց. «Այ տղա, դու գետինը չե՞ս մտնում, էսօր էդ ի՞նչ անպատասխանատու, անմտածված բան ես գրել, բա դա քեզ սազո՞ւմ է»:

Մի օր տրտնջացի, թե ինչո՞ւ երբեք չի գովում որեւէ լավ հրապարակումս, իսկ ամենաչնչին դժգոհության դեպքում այդպես անողոք ծաղկում է: Անկեղծորեն զարմացավ. «Երեխա՞ ես, ի՞նչ ես, որ քեզ խրախուսեմ: Լավ գրելը քո՝ լրագրողիդ պարտքն է իմ՝ ընթերցողիս առաջ: Ի՞նչ մի մեծ բան ես անում, երբ պարտքդ կատարում ես: Իսկ այ, երբ չես կատարում կամ վատ ես կատարում՝ ինձնից ներում չսպասես, չեմ խնայի»: Այդպիսի մի օր դարձյալ զանգեց խմբագրություն՝ «անմիջապես մեր տուն արի»: Ձայնի մեջ դժգոհություն կար, հասկացա, որ տվյալ օրվա հրապարակումս չի հավանել եւ ո՛չ միայն չի հավանել: Սովորական դժգոհության դեպքում հեռախոսով մի երկու թունդ խոսք կասեր, իսկ եթե արդեն տո՞ւն էր կանչում, ուրեմն լուրջ շշպռոց պիտի ուտեի: Հակառակի պես՝ արյան ճնշումս այդ օրը բարձր էր եւ ահավոր գլխացավ ունեի: Ասացի՝ չի՞ լինի՝ վաղը գամ: Զայրացավ՝ «ուզում ես թուքումուր ուտելուց խուսափել, հա՞, թե կարծում ես՝ վաղը հեռու կիջնի»: Ճարահատ գնացի: Դուռը բացելուն պես հարցրեց՝ ի՞նչ է եղել, ինչո՞ւ եմ վատ զգում, եթե, իհարկե, «կատու չեմ տփում պատերը»: Լսելով ճնշումս բարձր լինելու բողոքս, ասաց՝ հիմա կչափեմ: Բերեց այն տարիներին դեռ հազվադեպ ճապոնական մի գործիք, կապեց բազուկիս եւ համոզվելով, որ իրոք ճնշումս շատ բարձր է՝ պարզապես իրար անցավ. «Այ տղա, ես էլ կարծում էի՝ ձեւեր ես թափում: Բա ինչո՞ւ այդ վիճակում աշխատանքի էիր»: Երբեք չէի տեսել Ալեքսեյ Մասվեիչին՝ այդքան հուզված, այդքան հայրաբար իրար խառնված, այդքան հոգատար, այդքա՜ն բարի ու մարդկայնորեն այդքա՜ն քնքուշ: Ուղղակի զոռով պառկեցրեց բազմոցին, գլխիս տակ բարձեր դրեց իր ձեռքով, տիկին Վիկտորյային հրահանգեց անհապաղ տաք ջուր բերել՝ ոտքերս մեջը դնելու, զանգահարեց բժշկուհի դստերը՝ «Անմիջապես արի, Ռաֆիկի ճնշումը բարձր է»: Ամբողջ մի ժամ, մինչեւ սրսկումից հետո ճնշումս իջավ, Ալեքսեյ Մասվեիչը բառացիորեն պտտվում էր գլխավերեւս, որպես ձագի համար տագնապած արծիվ:

Երբ ուշքի եկա, ասացի. «Հիմա լավ եմ, Մասվեիչ, հիմա դասդ սկսիր»: Հոգոց հանեց. «Էլ դասի սի՞րտ մնաց: Տղայիս թայն ես ու առողջությունդ իրոք լավ չէ: Դա էլ ինձ համար նոր ցավ դարձավ: Խնայիր քեզ, մտածիր առողջությանդ մասին»: Ավտոմեքենա կանչեց, պատվիրեց, որ ինձ զգուշորեն հասցնեն տուն, այնուհետեւ միշտ հետաքրքրվում էր իմ առողջական վիճակով: Եվ այդ դիպվածով ինձ համար բացահայտվեց Ալեքսան Կիրակոսյանի էության մի շատ կարեւոր, ուրիշներից խնամքով թաքցվող մասը. այդ ժայռեղեն մարդու, այդ խստապահանջ գործչի մեջ բնությունը քնքուշ ու սիրող սիրտ, կարեկից ու զգայուն հոգի էր դրել, որ ինքը համառորեն ձգտում էր... ցույց չտալ: Երեւի մտածում էր, թե դա կընկալվի իբրեւ թուլություն: Մինչդեռ դա նրա ամենամեծ ուժն էր, որ խորացնում է այդպիսի մեկին կորցրած լինելու կսկիծը:

Բարի հիշատակ քեզ, թանկագին ՄԱՐԴ:

ՌԱՖԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Գերմանիան ձգտում է պատժելի դարձնել բոլոր ցեղասպանությունների ուրացումը ԵՄ-ի երկրներում

Դա Հայոց ցեղասպանության հարցում եվրոպական այս կառույցի միասնական քաղաքականության դրսեւորում է նաեւ

2000 թ. նոյեմբերի 8-ին Ֆրանսիայի Սենատը որոշեց հաստատել 1915 թ. Հայոց ցեղասպանությունը հրապարակավ ճանաչելու մասին Ազգային ժողովի դեռեւս 1998 թ. մայիսի 29-ին ընդունած օրինագիծը: 2001 թ. հունվարի 29-ին Սենատի որոշումը ստորագրությամբ վավերացրին նախագահ Ժակ Շիրակն ու վարչապետ Լիոնել Ժոսպենը: Այսպիսով, Հայոց ցեղասպանությունն օրենսդրորեն ճանաչվեց Ֆրանսիայում:

2006 թ. հոկտեմբերի 12-ին Ֆրանսիայի Ազգային ժողովը, որը Հայոց ցեղասպանության ճանաչման օրենքն ընդունել էր, օրենքով պատիժ սահմանեց դրա ուրացման համար: Թեեւ Գերմանիան խուսափում էր Հայոց ցեղասպանության ճանաչումից, մինչ այդ ընդամենը դատապարտել էր ցեղասպանությունը, այն էլ անուղղակի, այնուամենայնիվ հունվարի 1-ից, դառնալով Եվրոմիության նախագահող երկիր, սկսել է Հոլոքոստը ներառյալ բոլոր ցեղասպանությունների ուրացումը քրեորեն պատժելու նախաձեռնություն ցուցաբերել:

Երեկ այդ մասին կայքէջում տեղեկացրել է «Եվրոնյուզի» թուրքերեն տարբերակ «Աքհաբերը»: «Գերմանիան պահանջում է քրեորեն պատժել «ցեղասպանությունների» ուրացումը» վերնագրով «Աքհաբերը» տեղեկացնում է, որ պահանջը ներկայացված է ԵՄ-ի անդամ բոլոր երկրներին:

Սա նշանակում է, որ Հայոց ցեղասպանությունը օրենքով ճանաչելու եւ դրա ուրացման համար պատիժ սահմանելու Ֆրանսիայի որոշմանը Գերմանիան ոչ միայն արձագանքում է, այլեւ փորձում ֆրանսիական որոշումները դարձնել պարտավոր ԵՄ-ի համար: Գերմանական այս նախաձեռնությունը Հայոց ցեղասպանության հարցում ԵՄ-ի միասնական քաղաքականությունն ապահովելու հերթական դրսեւորում է: Նկատի ունենալով Ֆրանսիայի հետ նաեւ Գերմանիայի առանցքային դերը այս միության կազմում, պետք է ընդգծել նաեւ միասնական քաղաքականության առումով գերմանական նախաձեռնության առանձնահատուկ նշանակությունը:

Ըստ «Աքհաբերի», ԵՄ-ի երկրներում բոլոր ցեղասպանությունների ուրացումը պատժելի դարձնելու գերմանական նախաձեռնության մասին հայտարարել է Գերմանիայի արդարադատության նախարար Բրիջիտ Ցուպրիսը: Նա ասել է, որ այս նախաձեռնությունը նպատակ է հետապնդում հասնել բռնություն եւ ատելություն հրահրելու, ինչպես նաեւ ցեղասպանությունները ժխտելու նման ազգայնամոլ եւ օտարների նկատմամբ թշնամանք առաջացնող մոտեցումները պատժելու առնչությամբ ԵՄ-ի երկրներում գործող օրենքների գոնե նվազագույն ներդաշնակությանը: Երբ նրան հարցրել են, թե այս նախաձեռնությունը ենթադրո՞ւմ է Հոլոքոստի եւ մյուս ցեղասպանությունների ուրացումը բնութագրել որպես հանցագործություն, Գերմանիայի արդարադատության նախարարը միանշանակ պատասխանել է. «Այո, ենթադրում եմ»:

Հ. ՉԱՔՐՅԱՆ

Դիարբեքիրի քաղաքապետարանը քաղաքում թույլատրել է նաեւ քրդերենի, հայերենի, արաբերենի եւ ասորերենի կիրառությունը

Քրդական շրջանակներում Դիարբեքիրը համարվում է Հյուսիսային, այսինքն՝ Թուրքական Քրդստանի մայրաքաղաքը: Բազմազգ այս քաղաքի «Միջնաբերդ» թաղամասի քաղաքապետարանի խորհուրդն օրերս որոշել է բնակչության 72 տոկոսը քուրդ, 24 տոկոսը թուրք, 1 տոկոսն արաբ եւ 3 տոկոսը հայ ու ասորի այս թաղամասում թուրքերենի կողքին թույլատրել քրդերենի, հայերենի, արաբերենի եւ ասորերենի կիրառությունը: Դրա հետ այցելուներին անգլերենի կողքին սպասարկել նաեւ այս բոլոր լեզուներով:

Հունվարի 5-ին Դիարբեքիրի «Միջնաբերդ» թաղամասի քաղաքապետարանի խորհրդի ընդունած որոշման մասին տեղեկացրել է թուրքական BIA լրատվական գործակալությունը՝ սեփական թղթակցի՝ Նիլուֆեր Զենգինի միջոցով: Համաձայն թղթակցի հաղորդագրության, որը Դիարբեքիրում հանդիպել է «Միջնաբերդի» քաղաքապետ Աբդուլլահ Դեմիրբաշի հետ, քաղաքապետարանի խորհուրդը վերոհիշյալ որոշումն ընդունել է ձայների 17 կողմ եւ 7 դեմ հարաբերակցությամբ:

Քաղաքապետ Դեմիրբաշը թղթակցուհուն ասել է, որ Դիարբեքիրը եղել է տարբեր քաղաքակրթությունների օրրանը, ներկայումս զբոսաշրջության կենտրոն է: «Թուրքական ավիաուղիները, շարունակել է նա, ուղեւորներին սպասարկում է թուրքերեն եւ անգլերեն, մենք էլ սկսել ենք հանդիսություններին, ինչպես նաեւ երեխաների համար կազմակերպված միջոցառումներին կիրառել ասորերենը, արաբերենը եւ հայերենը: Ժողովրդավարության հիմքը պետք է կազմի մշակութային բազմազանությունը: Մեր նպատակը միմյանց հասկանալն է, այլ ոչ թե մեկ լեզվի գերիշխանությունը մյուսի նկատմամբ հաստատելը»:

Վերջում թղթակցուհին, հաստատելու համար թուրքերենի կողքին քրդերենի, հայերենի, արաբերենի եւ ասորերենի կիրառումը թույլատրելու մասին Դիարբեքիրի «Միջնաբերդ» թաղամասի քաղաքապետարանի ընդունած որոշման իրավասությունը, անդրադառնում է 1923 թ. Լոզանի պայմանագրին: Նա նշում է, որ այդ պայմանագրի 39/4, ինչպես նաեւ 39/5 հոդվածները լեզուների կիրառման առումով որեւէ սահմանափակում չեն նախատեսում Թուրքիայի քաղաքացիների համար:

Հ. Չ.

Մոսկվան մաքսատուրք կդնի ներմուծվող բելառուսական ապրանքների վրա

Ռուսական նավթի տարանցման տուրք սահմանելու Մինսկի որոշմանն ի պատասխան՝ Մոսկվան որոշել է փետրվարից ներմուծական տուրք դնել բելառուսական ապրանքների վրա:

Խորհրդարանական աղբյուր վկայակոչելով՝ «Վեդոմոստի» թերթը հաղորդում է, որ մոտ օրերս պատրաստ կլինի տնտեսական միջոցառումների փաթեթ, որը մասնավորապես մաքսատուրքեր կնախատեսի Բելառուսից ներկրվող ապրանքների համար: Մինչեւ օրս դրանք ներմուծվել են զրոյական կարգով:

Արդեն սահմանափակումներ են հաստատված բելառուսական շաքարի ներկրման վրա. ՌԴ կառավարության կարգադրությամբ 2006 թ. դեկտեմբերի 29-ից սահմանված է մաքսատուրք: Փետրվարից շաքարին կարող են ավելացվել միսը եւ մսամթերքները, կաթը եւ կաթնամթերքները, հեռուստացույցները եւ կահույքը:

Այսպիսով, մաքսատուրք կարող է դրվել դեպի Ռուսաստան կատարվող բելառուսական արտահանության ծավալի մեծ մասի վրա: Դրամական արտահայտությամբ դա կազմում է 6 մլրդ դոլար:

2006 թ. դեկտեմբերի 30-ին նախագահ Վլադիմիր Պուտինի ստորագրած հատուկ օրենքը նրան թույլ է տալիս պատժամիջոցներ ձեռնարկել, եթե անհրաժեշտ է «անհապաղ արձագանքել օտար պետության կամ դրա մարմինների միջազգայնորեն անօրինական կամ թշնամական գործողություններին»: Նախագահը կարող է ժամանակավորապես սառեցնել տնտեսական ծրագրերը եւ ռազմատեխնիկական համագործակցությունը, կրճատել արտաքին տնտեսական եւ ֆինանսական գործառնությունները, փոփոխել մաքսատուրքերը:

Պատժամիջոցների կիրառումը փաստորեն կդառնա Ռուսաստան-Բելառուս մաքսային դաշինքի ժամանակավոր խզում:

Երկկողմ հարաբերությունները վատացան տարեվերջին, երբ Մինսկը մերժեց ռուսական գազի նոր՝ բարձր գները: Ամանորի գիշերը ստորագրվեց փոխզիջողական համաձայնագիր: Սակայն հունվարի 1-ին Բելառուսը մաքսատուրք սահմանեց իր տարածքով ռուսական նավթի տարանցման վրա: Երբ Մոսկվան հրաժարվեց վճարել, Մինսկը սկսեց նավթ ապօրինաբար կորզել «Դրուժբա» նավթամուղից:

Ի վերջո հունվարի 8-ին ռուսական «Տրանսնեֆտը» դադարեցրեց նավթի առաքումը «Դրուժբայով», ծանր կացության մատնելով Կենտրոնական Եվրոպայի երկրներին: Հունգարիան արդեն օգտագործում է իր կուտակած նավթի ռազմավարական պաշարները:

Պ. Ռ.

«SUNDAY TIMES»

Իսրայելն ուզում է Իրանի միջուկային օբյեկտները ոչնչացնել ատոմային ռումբերով

Բրիտանական «Սանդեյ թայմս» թերթի տեղեկությունների համաձայն, Իսրայելը մշակել է ուրանի հարստացման իրանական կենտրոնները մարտավարական միջուկային զենքով ոչնչացնելու գաղտնի ծրագրեր: Իսրայելի զինվորական աղբյուրներ վկայակոչելով՝ թերթը նշում է, որ Իսրայելի օդուժի երկու էսկադրոններ հատուկ պատրաստություն են անցնում այդ գործողությունն իրականացնելու համար:

Դա առաջին միջուկային գրոհը կլիներ 1945 թ.-ից հետո, երբ ԱՄՆ-ը ատոմային ռումբեր գցեց ճապոնական Հիրոսիմա եւ Նագասակի քաղաքների վրա: Իսրայելի նախատեսած միջուկային մարտալիցքերից յուրաքանչյուրը կունենա Հիրոսիմայում օգտագործված ռումբի հզորության 1/15-ը: Նախատեսվում է, որ լազերով կառավարվող սովորական ռումբերը պետք է գետնուղիներ բացեն դեպի իրանական թիրախները: Դրանից անմիջապես հետո Նաթանցի գործարանի վրա կուղղվեն միջուկային փոքր ռումբեր, որոնք կպայթեն մեծ խորության վրա, նվազեցնելով ռադիոակտիվ արտանետումների վտանգը:

Այս գաղտնի ծրագրերը «Սանդեյ թայմսին» հայտնի են դարձել անցյալ շաբաթ, մասամբ՝ իսրայելական «Մոսսադ» հետախուզական ծառայության գնահատումների հետեւանքով: Իսրայելցիները պնդում են, թե Իրանը շուտով բավարար քանակությամբ հարստացված ուրան կունենա եւ 2 տարի հետո կկարողանա միջուկային զենք արտադրել:

Իսրայելի զինվորական ղեկավարությունը գտնում է, որ սովորական զինատեսակները բավարար չեն ուրանի հարստացման իրանական կայանները ոչնչացնելու համար, որոնք հետզհետե ավելի լավ են պաշտպանվում բետոնի եւ քարի շերտերով: «Իրանի դեմ միջուկային փոքր ռումբեր կօգտագործվեն այն դեպքում, եթե սովորական զինատեսակներով գրոհը բացառվի եւ ԱՄՆ-ը հրաժարվի միջամտել», հայտարարել է իսրայելական բարձրաստիճան պաշտոնյաներից մեկը:

Իսրայելցի եւ ամերիկացի պաշտոնական անձինք արդեն մի քանի անգամ հանդիպել են ռազմական գործողությունների հնարավորությունը քննարկելու համար: Զինվորական վերլուծաբաններն ասում են, որ գաղտնի ծրագրերի հրապարակման նպատակը թերեւս Թեհրանի վրա ճնշում գործադրելն է, որպեսզի նա դադարեցնի ուրանի հարստացումը: Նպատակներից մեկն էլ հասարակական կարծիքի նախապատրաստումն է իսրայելցիների հավանական գրոհին:

Իրանում առանձնացված 3 գլխավոր միջուկային թիրախներն են Նաթանցի գործարանը (որտեղ հազարավոր ցենտրիֆուգներ կան), Սպահանի մերձակայքում գտնվող ուրանի վերամշակման կենտրոնը եւ Արակի ծանր ջրի ռեակտորը:

Իսրայելի կառավարությունը քանիցս նախազգուշացրել է, որ երբեք թույլ չի տա Իրանում միջուկային զենքի արտադրություն: Իրանի նախագահ Մահմուդ Ահմադինեժադն իր հերթին հայտարարել է, թե Իսրայելը «պետք է ջնջվի աշխարհի երեսից»:

ԱՄՆ պաշտպանության նոր նախարար Ռոբերտ Գեյթսը Իրանի դեմ ուղղված ռազմական գործողությունը բնութագրել է որպես ծայրահեղ միջոց, դրանով իսկ Իսրայելի ղեկավարությանը հասկացնելով, որ հարձակման ձեռնարկումը նրա գործն է:

Իսրայելցի օդաչուները վերջին շաբաթներին Ջիբրալթարում մարզվել են դեպի Իրան եւ հակառակ ուղղությամբ 2000 մղոնանոց թռիչքներին պատրաստվելու համար: Մշակված է 3 հնարավոր երթուղի, որոնցից մեկն անցնում է Թուրքիայով: Գործողությունների նախապատրաստմանը հետեւում է Իսրայելի օդուժի հրամանատար, գեներալ-մայոր Էլիզեր Շկեդին:

Քրեական գործ Օլմերտի նկատմամբ

Իսրայելի դատախազությունը քրեական գործ է հարուցել վարչապետ Էհուդ Օլմերտի նկատմամբ: Նրան կասկածում են կաշառակերության եւ խարդախության մեջ:

Խոսքը «Լեումի» բանկի մասնավորեցման մրցույթի արդյունքների նենգափոխման մասին է, որն Օլմերտը կատարել է հօգուտ իր մերձավորների:

«Կուրսոր» գործակալության տվյալներով, քրեական գործի շրջանակներում քննության կառնվեն նաեւ քաղաքական նշանակումները, որոնք Օլմերտն իրականացրել է արդյունաբերության եւ առեւտրի նախարարի պաշտոնում: Քննվում են նաեւ անշարժ գույքի հետ կապված մի շարք գործարքներ, ներառյալ Օլմերտի սեփական տան գնման գործարքը:

Դատախազության վճիռը հաստատել է կառավարության իրավաբանական խորհրդական Մենահեմ Մազուզը, որը համաձայնություն է տվել Օլմերտի հարցաքննություններին: «Ջերուզալեմ փոստ» թերթը տեղեկացնում է, որ գործի վարույթի վերահսկողությունն իրականացնելու է հենց Մազուզը, քանի որ նրա քույրը մասնակցել է հիշյալ բանկի մասնավորեցման մրցույթի անցկացմանը:

Օլմերտի գործով նյութեր են հավաքվում արդեն երեք ամիս: Անցյալ շաբաթավերջին դրանք հանձնվել էին խարդախության դեմ պայքարի վարչությանը:

Օրտեգան վերստին Նիկարագուայի նախագահն է

Նիկարագուայի մայրաքաղաք Մանագուայում երեկ տեղի է ունեցել նորընտիր նախագահ Դանիել Օրտեգայի պաշտոնակալության արարողությունը: Դրան մասնակցել են 65 երկրներից եկած ավելի քան 2000 հյուրեր, այդ թվում 14 պետությունների ու կառավարությունների ղեկավարներ:

ՌԻԱ գործակալությունը նշում է, որ ՌԴ պատվիրակությունը Նիկարագուայում հանդիպումներ կունենա երկրի պաշտոնական անձանց, հասարակայնության եւ գործարար շրջանակների ներկայացուցիչների, ինչպես նաեւ նախագահ Օրտեգայի հետ:

Դանիել Օրտեգան նախագահ ընտրվեց 2006 թ. նոյեմբերի 5-ին անցկացված ընտրություններում: Նա ձախամետ Ազգային ազատագրության սանդինական ճակատի առաջնորդն է եւ Նիկարագուայի նախագահն է եղել 1985-90 թթ., երբ երկիրը ներքաշված էր զինված հակամարտության մեջ:

Նրա վերընտրությունը գնահատվում է որպես Լատինական Ամերիկայում ձախ ուժերի ներկայիս ամրապնդման համոզիչ դրսեւորում:

Օրտեգան հայտարարել է, որ մտադիր է Նիկարագուայում պահպանել կայունությունը եւ ներքին հաշտությունը, իրատեսորեն լուծել սոցիալ-տնտեսական բարդ հարցերը մի երկրում, որն Արեւմտյան կիսագնդում աղքատությամբ 2-րդ տեղն է զբաղեցնում Հայիթիից հետո:

Պ. Ռ.

«Քրմուհին» ամերիկյան պրեմիերայից առաջ

Նարեկացի արվեստի միությունը իր հյուրընկալ դահլիճում դեկտեմբերի 28-ին մեկտեղել էր բոլոր նրանց, ում համար արվեստի ստեղծագործությունը տիեզերական մի անկյուն է՝ դիտված որոշակի խառնվածքի պրիզմայի միջով: Ինչպես նշեց ՆԱՄ-ի գործադիր տնօրեն Լեւոն Իվանյանը, երեկոյի նպատակը գնահատականների ձեւավորումն էր մշակութային երեւույթի հանդեպ, արվեստագետ-հանրություն ստեղծագործական շփման առողջ եւ անկեղծ մթնոլորտի ստեղծումը: Իրենց ներկայությամբ միջոցառումը պատվել էին մշակույթի եւ երիտասարդության հարցերի նախարար տիկին Հասմիկ Պողոսյանը, փոխնախարար տիկին Կարինե Խոդիկյանը, ԱԺ պատգամավոր տիկին Հրանուշ Հակոբյանը, ՀՀ-ում Բրազիլիայի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան տիկին Ռենատե Ստիլլեն, պետական, հասարակական գործիչներ, արվեստագետներ, մտավորականներ, արվեստասեր անհատներ, հատուկենտ լրագրողներ: ՆԱՄ-ի միջոցառումը շատ սահուն եւ բնականոն ընթացքով «Քրմուհին» կինոնկարի ամերիկյան պրեմիերայից առաջ նաեւ մի տեսակ «Բարի երթի» ուղեգիր դարձավ. ի պատիվ հայ կինոարվեստի, 2007թ. հունվարի 25-ին առաջին անգամ Լոս Անջելեսի աշխարհահռչակ Չինական թատրոնում (Chinese Theater) հայկական ֆիլմ է ցուցադրվելու՝ շնորհիվ «Քրմուհու»:

Քննարկումը գիտական եւ սիրողական կարծիքների՝ սեղմ թե ծավալուն, շտեմարան դարձավ ամերիկյան պրեմիերայից առաջ: Ստորեւ համառոտ ներկայացնում ենք դրանցից մի քանիսը:

Ռենատե Ստիլլե (ՀՀ-ում Բրազիլիայի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան) - Ես շատ տպավորվեցի, շատ սիրեցի ֆիլմը: Մտահղացումը՝ անցյալը ներկային կապելու, շատ արհեստավարժ է գտնված:

Հաջորդ կարծիքին անդրադառնալուց առաջ, անշուշտ, չեմ կարող չբերել միջոցառումը վարողի՝ Լեւոն Իվանյանի դիպուկ, աֆորիզմի ուժ ունեցող միտքը. «Կան մարդիկ, որոնք գիտեն, կան մարդիկ, որոնք կարծում են»: Այստեղ, **Խորեն Պալյանի**՝ իբրեւ գիտակի հանգամանալից կարծիքը բացառիկ արժեք է ներկայացնում՝ «Քրմուհին» պարզապես ֆիլմ չէ, այն մեր պատմության վերածնունդն է, ավանդությունների համոզիչ բացահայտումը, առեղծվածների լուսաբանությունը՝ հարկավ, հանճարեղ կերպով: Ֆիլմում երբեք մատենագրական խախտում չկա: Խորամուխ լինելով պատմության խորխորատներում՝ ֆիլմի հեղինակները մաքուր են դուրս եկել՝ ոչինչ տեղաշարժ չանելով, ընդհակառակը, մատուցման հրաշք ձեւ գտնելով, փաստեր ներկայացնելով: Ֆիլմը օգնում է, որ զգանք, ճանաչենք ինքներս մեզ: Վիգեն Չալդրանյանը ստեղծեց հայ ֆիլմի պատմության մեջ մի կինոերկ, որն ամբողջ աշխարհին պիտի ցույց տա մեր ժողովրդի պատմությունը, պետք է ապացուցի, որ այս ժողովուրդը ծնվել է իսկապես գոյատեւելու համար: Եթե Վիգեն Չալդրանյանը տասնյակ հարյուրավոր ֆիլմեր էլ նկարեր եւ այնուհետեւ նկարի «Քրմուհին» պետք է մնա ամենաառաջնայինը, ամենամեծը, ամենահամաշխարհայինը, համամարդկայինը: Հպարտանում ես, որ այս դժվարին 15 տարիների ընթացքում, եթե ամենամեծ գործերից մեկը ուզենանք նշել, դա «Քրմուհու» հրապարակ գալն է»:

Ուշագրավ է ԱԺ պատգամավոր **Հրանուշ Հակոբյանի** խոսքը. «Ես հպարտ եմ, որ Հայֆիլմը վերականգնում է իր երբեմնի ավանդույթները եւ բոլորովին նոր հարթություն է դուրս գալիս «Քրմուհին» միջազգայնորեն ճանաչում է բերում ոչ միայն հեղինակներին, այլ նաեւ հայ ժողովրդին եւ Հայաստան պետությանը: «Քրմուհին» շատ արժեքների վերագնահատման առիթ է տալիս: Մենք բարձր մշակույթով պետք է դիմակայենք համաշխարհայնացման այն հիդրային, որ երախը բացած ուզում է կուլ տալ փոքր ազգերին, իսկ մենք՝ իբրեւ բազմադարյան մշակույթ ունեցող ազգ, պետք է կարողանանք, եւ հատկապես կինոյով, կանգնել այն ամենի առաջ, ինչը մեզ սպառնում է: Քրմուհին՝ հայտնություն է, եւ այս առումով ես անասելի հպարտություն եմ ապրում որպես հայ մարդ, որ իմ երկրում իմ ժողովրդի փայլուն զավակները կարող են ստեղծել այսպիսի հրաշք գեղարվեստական ստեղծագործություն: Կարեւորը այն հոգեկան, բարոյական ազդեցությունն է, որ ֆիլմը դիտելուց հետո դու որպես հայ մարդ զգում ես»:

ARMENPRESS

Լեւոն Իգիթյան (ճարտարապետ)- Վիգեն Չալդրանյանը էն մարդն է, որ եթե անմարդաբնակ կղզում հայտնվի, մի ամիս հետո կիմանանք, որ ֆիլմ է նկարել: Ես չեմ հիշում նրա որեւէ մի ֆիլմ, որ առանց հաղթանակի էկրան դուրս գա: Ես երջանիկ եմ, որ մենք արդեն ժողովուրդ ենք եւ աշխարհի հետ աշխարհի լեզվով խոսելու հնարավորություն ունենք՝ շնորհիվ «Քրմուհին» ֆիլմի:

Ստեփան Ռոստոմյան (կոմպոզիտոր)- Ինձ համար ավելի շատ արժեք ունի ոչ թե արվեստագետի ստեղծած արվեստը, ինձ համար ավելի շատ արժեք ունի հենց ինքը՝ արվեստագետը: Հայ գենը այնքան հզոր գեն է, որ մենք մեր գենի առջեւ պարտք ունենք: Որոշել էի մեկընդմիշտ մեկնել Հայաստանից, որին նվիրված է իմ ամբողջ կյանքը, «Քրմուհին» դիտելուց հետո ես խոստովանեցի Վիգենին՝ դու ինձ պահեցիր Հայաստանում:

Արթուր Փափազյան (դաշնակահար)- Իմ ցանկությունն է, որ հայ ժողովուրդը մոռանա, որ կա Ֆրանսիա, Անգլիա: ԿԱ ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Ֆի՜լմ է ստեղծվել, հավանեցի, ուրեմն՝ լավ է: Ինձ համար նշանակություն չունի, թե «Քրմուհին» տարը մրցանակ կստանա, թե՞ ոչ, դրանով ֆիլմի արժեքը ոչ կավելանա, ոչ էլ կպակասի: Թող ֆիլմը մրցանակներ շահի, քանի որ ամեն մրցանակ ստանալիս պիտի հնչի՝ ԱՐՄԵՆԻԱ:

Հասմիկ Պողոսյան - «Քրմուհին» ֆիլմը կայացած է, այն մեզ վրա հետք թողեց, մեր միջով անցավ, այս առումով կարծում եմ որեւէ տարակարծություն չկա»:

Իրոք, տեր կանգնենք այն արվեստին, որը ազգի դեսպանն է, որը ազգ է ներկայացնում միջազգային ասպարեզում: Բարի ճանապարհ մաղթենք «Քրմուհին» ֆիլմին:

ՄԱՀԱՐՈՒԽ ՄԱՀԱՐՅԱՆ

«Ժողովրդի ընտրություն» մրցանակը շնորհվեց «Կարիբյան ծովահենները» ֆիլմին

Լոս Անջելեսում «Ժողովրդի ընտրություն» 33-րդ մրցանակաբաշխության ժամանակ ամենամեծ թվով մրցանակներ է ստացել «Կարիբյան ծովահենները» ֆիլմի 2-րդ մասը («Մեռյալի սնդուկը»):

Ամերիկացի հանդիսականները ֆիլմը ճանաչել են 2006 թ. լավագույն ֆիլմ եւ լավագույն ֆիլմ-դրամա: Ֆիլմում նկարահանված Ջոնի Դեփը 3-րդ տարին անընդմեջ դառնում է ամերիկացիների ամենասիրելի դերասանը: Դեփը նաեւ կիսեց «Լավագույն կինոզույգ» մրցանակը իր խաղընկերուհի Կիրա Նայթլիի հետ: Դեփը հաղթող դարձավ նաեւ «Տղամարդու լավագույն դերակատարում» անվանակարգում:

Ի տարբերություն ամերիկյան մյուս հեղինակավոր մրցանակների, «Ժողովրդի ընտրություն» մրցանակի դափնեկիրներին որոշում են ոչ թե շոու բիզնեսի խոշոր դեմքերը, այլ հանդիսականների ինտերնետային քվեարկության արդյունքները:

«Սիրելի կինոաստղ» կոչմանն արժանացել է Ջենիֆեր Անիստոնը՝ «Ամուսնալուծություն ամերիկյան ձեւով» ֆիլմում խաղացած դերի համար: Լավագույն դերասանուհի է ճանաչվել Հալի Բերին՝ «Իքս մարդիկ. վերջին մարտը» ֆիլմում իր դերակատարման համար:

Լավագույն գլխավոր դերակատարներ են ճանաչվել Կամերոն Դիասը («Արձակուրդ փոխանակմամբ») եւ Վինս Վոն («Ամուսնալուծություն ամերիկյան ձեւով»):

Պ. Բ.

Աշխարհն աղքատացավ եւս մեկ անգամ

Աշխարհի հեռագրական բոլոր գործակալությունները, հեռուստատեսությունը երեկ երեկոյան հաղորդեցին, որ 94 տարեկան հասակում իր մահկանացուն կնքեց իտալական կինոյի պատրիարք, Ֆելինիի եւ Անտոնիոնիի ֆիլմերի պրոդյուսեր, Ջինա Լոլոբրիջիդայի հայտնագործած եւ աշխարհի ամենահմայիչ կանանցից մեկի՝ Սոֆի Լորենի ամուսին Կառլո Պոնտին: Կառլո Պոնտին, որը հայտնաբերել է ժամանակին նաեւ Սոֆի Լորենին, տասնամյակներ առաջ խորհուրդ տվեց այս հիասքանչ տիկնոջը նախ կարճացնել իր քիթը, որից հետո ամուսնացավ նրա հետ: Դա իհարկե թեթեւ չնստեց Կառլոյի վրա, որովհետեւ նախկին կնոջից բաժանվելու համար նա հսկայական ջանքեր գործադրեց: Հիշո՞ւմ եք «Ամուսնալուծություն իտալական ձեւով» ֆիլմը: Իհարկե, հիշում եք: Ֆիլմում նկարագրված դեպքերը շատ ավելի թեթեւ են եղել, քան Կառլո Պոնտիի եւ Սոֆի Լորենի հետ կապված իրադարձությունները:

BBC-ն հաղորդում է, որ պրոդյուսերի բարեկամուհի Ալեսսանդրա Մուսսոլինիի կարծիքով, Կառլո Պոնտին վախճանվեց հանկարծակի: Սոֆին եւ նրանց երեխաներն այս հրաշալի ծերուկի կողքին էին: Շվեյցարական կլինիկաներից մեկում արձանագրված մահը եւս մեկ անգամ եկավ հաստատելու, որ մենք տասնամյակներ շարունակ հրաշք ժամանակներում ենք ապրել:

Մի՞թե հրաշքն ավարտվեց...

Կառլո Պոնտիի մասին ավելի մանրամասն մեր թերթի մոտակա համարում:

Ս. ԳԱԼՍՅԱՆ

Երկու նոր գիրք նշելու են Ողջակիզման օրը Անգլիայում

Ավանդական դարձած Ողջակիզման հիշատակի օրվա հանդիսությունները այս տարի Մեծ Բրիտանիայում տեղի են ունենալու հունվարի 27-ին: Այդ առթիվ Լոնդոնում տեղակայված Կոմիտաս ինստիտուտը (տնօրեն Արա Սարաֆյան) հունվարի 2-ին իր կենտրոնատեղի «Կարոս տանը» հատուկ միջոցառում է կազմակերպել, որի ընթացքում հանրությանն է ներկայացրել Եղեռնից մազապուրծ Վահագն Տատրյանի Առաջին աշխարհամարտից հետո գրած երկու՝ «Լքված սեր» եւ «Դեպի անապատ: Էջեր իմ օրագրից» գրքերը, որոնք անգլերեն են թարգմանվել համապատասխանաբար Արա Մելքոնյանի եւ Հակոբ Խաչիկյանի կողմից: Երկու գրքերի խմբագիրն ու առաջաբանի հեղինակն է Արա Սարաֆյանը:

Տատրյանը, ըստ ստացված հաղորդագրության, 15 տարեկան է եղել, երբ ընտանիքը տեղահանվել է Չորումից եւ հանգրվանել Զերեշ ավանում (Հորդանանում): 1915-19 թթ. նա օրագիր է պահել, որտեղ գրառել է իր տեսածն ու լսածը: «Դեպի անապատ» գիրքը առաջին անգամ անգլերեն է թարգմանվել 2003-ին, իսկ «Լքված սերը»՝ անցյալ տարի: Վերջինս գեղարվեստական վեպ է, հիմնված իրական փաստերի եւ վկայությունների վրա:

Գրքերը լույս են տեսել «Թադերոն» հրատարակչատնից: «Դեպի անապատը» 408 էջ է, իսկ «Լքված սերը»՝ 326 էջ: Երկու գրքերն էլ պարունակում են քարտեզներ եւ արժեն 20 դոլար (յուրաքանչյուրը): Ավելացնենք, որ անցյալ տարի Կոմիտաս ինստիտուտը Ողջակիզման օրվան մասնակցել էր համահովանավորելով ցեղասպանության մասին երկու մրցանակակիր ֆիլմերի թողարկումը «Ռիվըրսայդ» ստուդիայում:

Հ. Օ.

«Աղոթագանգեր» հոբելյանական երեկո՝ նվիրված Սվետլանա Հակոբյանին

Այսօր օպերայի եւ բալետի ազգային թատրոնում տեղի կունենա «Աղոթագանգեր» խորագրով հոբելյանական երեկո՝ նվիրված բանաստեղծական մի քանի ժողովածուների եւ անհատական ցուցահանդեսների հեղինակ Սվետլանա Հակոբյանին: Հանրաճանաչ արտիստների եւ խմբերի մասնակցությամբ տեղի ունենալիք համերգից առաջ կներկայացվի հոբելյարի գեղանկարչական աշխատանքների ցուցահանդեսը: Երեկոյի մասին **«Ազգ»-ը** մանրամասն կգրի առաջիկայում:

Գ. Գ.

ԱԶԳ

Մարզական

Հայկական ֆուտբոլի նվիրյալը

Նիկոլայ Ղազարյանը նշում է իր 60-ամյա հոբելյանը

Բոլորովին վերջերս նշվեց 1970-ական թվականների «Արարատի» անփոփոխ ավագ Հովհաննես Զանազանյանի 60-ամյա հոբելյանը: Եվ ահա այսօր նմանատիպ հոբելյանի առթիվ ջերմ շնորհավորանքներ ու բարեմաղթանքներ կընդունի նաեւ հայկական ֆուտբոլի մեկ այլ «աստղ»՝ «Արարատի» ձախ եզրային հարձակվող Նիկոլայ Ղազարյանը:

Նա մեր այն հազվագյուտ ֆուտբոլիստներից էր, որն աչքի էր ընկնում իր արագաշարժությամբ: 1970-ականների «Արարատը» նախեւառաջ ուժեղ էր իր հարձակման եզրերով: Աջից խաղում էր Լեւոն Իշտոյանը, որի տարերքը դրիբլինգն էր, տարբեր խաբքերը, իսկ ձախ թեւում հանդես էր գալիս արագավազ Նիկոլայ Ղազարյանը, որին հոգեհարազատ էին սրընթաց հարձակումներն ու եզրային ճեղքումները: Արագաշարժության հետ մեկտեղ Ղազարյանը լավ էր տիրապետում գնդակի վարման տեխնիկային, եւ այս երկու հատկանիշների շնորհիվ նրան հաճախակի էր հաջողվում շրջանցել իրեն խնամող պաշտպաններին եւ մեն-մենակ հայտնվելով դարպասապահի դիմաց՝ գրավել մրցակցի դարպասը:

Նիկոլայ Ղազարյանը դաշտում աչքի էր ընկնում նաեւ չափազանց մեծ աշխատասիրությամբ, չէր զլանում հետ նահանջել եւ օգնել իր խաղընկերներին, զբաղվել «սեւ աշխատանքով»: Իսկ երբ «Արարատը» գրոհի էր նետվում, թիմը նմանվում էր մի հսկա բազեի, որը միանգամից լայն բացում էր իր թեւերը՝ թիմի հարձակման եզրերը եւ գրոհում ողջ ճակատով: Ահա այդ ժամանակ էլ սովորաբար խորքից հետեւում էր հավելենկաս փոխանցում, եւ Նիկոլայ Ղազարյանը բացելով իր «երկրորդ արագությունը»՝ սլանում էր դեպի դարպասը:

Սովորաբար եզրային հարձակվողների հիմնական պարտականությունը եզրից պաշտպանությունը ճեղքելը եւ տուգանային հրապարակ խաղընկերներին գնդակներ մատակարարելն է: Սակայն Ղազարյանը աչքի էր ընկնում նաեւ իր արդյունավետ խաղով: Երկրի առաջնություններում անցկացրած 295 խաղում նա խփել է 67 գնդակ եւ այս ցուցանիշով զիջում է միայն Խորեն Հովհաննիսյանին (93 գոլ): Ընդ որում, երբ 1976 թ. առաջնությունից հետո Ղազարյանն ավարտեց իր ելույթները, նա «Արարատի» բոլոր տարիների լավագույն ռմբարկուն էր: Եվ միայն 1983 թ. Խորեն Հովհաննիսյանին հաջողվեց գերազանցել Ղազարյանի ցուցանիշը: Իսկ առաջին անգամ Ղազարյանը թիմի լավագույն ռմբարկու դարձավ 1970 թ. առաջնությունից հետո՝ իր հաշվին ընդհանուր հաշվով գրանցելով 33 գոլ: Նա 3 գնդակով գերազանցեց մինչ այդ լավագույն արդյունքն ունեցող Ֆելիքս Հարությունյանի ցուցանիշը: Բացի այդ, Ղազարյանը 3 անգամ դարձել է «Արարատի» տվյալ մրցաշրջանի լավագույն ռմբարկուն (1967 թ.՝ 11 գոլ, 1970 թ.՝ 6, 1974 թ.՝ 8): Ավելացնենք նաեւ մեկ այլ ուշագրավ փաստ. բարձրագույն խմբի առաջնություններում Նիկոլայ Ղազարյանն «Արարատի» խաղացողներից առաջինն էր, որին հաջողվեց մեկ խաղում խփել 3 գնդակ: Դա պատահեց 1969 թ. օգոստոսի 24-ին, Մոսկվայում, տեղի «Լոկոմոտիվի» հետ խաղում, երբ Ղազարյանը 3 անգամ գրավեց Միլեսի պաշտպանած դարպասը:

Ինչպես եւ շատերը, Նիկոլայ Ղազարյանն էլ փոքր հասակից հրապուրվեց ֆուտբոլով եւ իր կյանքը կապեց սիրած մարզաձեւի հետ: Արդեն ֆուտբոլի դպրոցում հմուտ մարզիչ Հակոբ Դուզգարյանի սանն աչքի էր ընկնում իր արագությամբ ու ագրեսիվ խաղով: Հենց այս հատկանիշներն էլ շուտով գրավեցին «Արարատի» մարզիչ Արտյոմ Ֆալյանի ուշադրությունը, որը պատանի Ղազարյանին ընդգրկեց թիմի փոխարինողների կազմում: Շուտով նա իր վրա բեւեռեց նաեւ ԽՍՀՄ պատանեկան հավաքականի գլխավոր մարզիչ Ալեքսեյ Պարամոնովի ուշադրությունը, որի հրավերով Ղազարյանը մի քանի հանդիպում անցկացրեց հավաքականի կազմում: «Արարատի» փոխարինողների կազմում էլ Ղազարյանը դրսեւորեց իր լավագույն հատկանիշները. 1965-66 թթ. փոխարինողների կազմում անցկացրած 21 խաղում նա խփեց 10 գնդակ: Եվ արդեն 1965 թ., երբ «Արարատը» հանդես էր գալիս «Ա» խմբի երկրորդ ենթախմբում (ներկայիս առաջին խումբը) եւ պայքարում էր բարձրագույն խմբի ուղեգրի համար, Ղազարյանը 3 անգամ հանդես եկավ թիմի հիմնական կազմում:

Նա առաջին անգամ խաղադաշտ դուրս եկավ հունիսի 11-ին: Այդ օրը «Արարատը» «Հանրապետական» մարզադաշտում հյուրընկալել էր Ռոստովի «Ռոստսելմաշին», եւ երկրորդ խաղակեսում Ղազարյանը փոխարինեց Պադիյանին:

1966 թ. «Արարատը» կրկին վերադարձավ բարձրագույն խումբ: Ուժեղագույն խմբում իր առաջին խաղը Նիկոլայ Ղազարյանն անցկացրեց առաջնության 4-րդ տուրում՝ ապրիլի 26-ին, Օդեսայում: Հանդիպման 75-րդ րոպեին նա փոխարինեց Անատոլի Զիրոյանին: Թիմի կազմում անցկացրած 5-րդ խաղում Նիկոլայ Ղազարյանը բացեց իր գոլերի հաշիվը: Դա պատահեց Մոսկվայում, հուլիսի 2-ին: «Դինամոյի» հետ խաղում արդեն 17-րդ րոպեին Ավրուցկին բացեց հաշիվը, իսկ 28-րդ րոպեին Հովիվյանը վերականգնեց հավասարակշռությունը: Եվ ահա 2 րոպե անց Ղազարյանը, ճեղքելով պաշտպանությունը, գնդակն իրեն ընդառաջ դուրս եկած դարպասապահ Ռակիտսկու գլխավերեւով ուղարկեց դարպասը: Ճիշտ է, այդ խաղն արարատցիները տանուլ տվեցին խոշոր՝ 2-7 հաշվով, սակայն կարծում ենք՝ այն ընդմիշտ կմնա Ղազարյանի հիշողությունում:

1967 թ. Ղազարյանն արդեն թիմի հիմնական ու առանցքային խաղացողներից մեկն էր: Այդ տարի նա աչքի ընկավ արդյունավետ խաղով՝ սահմանելով անձնական ռեկորդ (11) գոլ: Ինչ խոսք, եզրային հարձակվողի համար սա բարձր ցուցանիշ էր: Եվ նրա ագրեսիվ խաղը չէր կարող վրիպել մասնագետների աչքից: Նրան հրավիրեցին երկրի երիտասարդական հավաքական, իսկ մրցաշրջանի վերջում Ղազարյանը ԽՍՀՄ ակումբների հավաքականի կազմում մեկնեց Հարավային Ամերիկա: Այստեղ եւս հայ ֆուտբոլիստի խաղն արժանացավ բարձր գնահատականի, եւ նա տուն վերադարձավ լավագույն հարձակվողի համար սահմանված մրցանակով:

Ղազարյանի համար, անկասկած, եւս հիշարժան է մրցաշրջան-1973-ը, գավաթի եզրափակիչ հանդիպումը: Հիշո՞ւմ եք, հանդիպման 73-րդ րոպեին Ղազարյանն ու Պողոսյանը Մարգարովի ու Բոնդարենկոյի փոխարեն խաղադաշտ դուրս եկան՝ զգալիորեն ուժեղացնելով «Արարատի» հարձակողական ներուժը: Եվ հենց Ղազարյանի հարվածից հետո էր, որ Սամոխինը մեծ դժվարությամբ հետ մղեց գնդակը, եւ վրա հասած Իշտոյանը հավասարեցրեց հաշիվը: Իհարկե, հարթ չի եղել Նիկոլայ Ղազարյանի ֆուտբոլային ուղին: Նա էլ ծանր ապրումներ է ունեցել: Հիշենք թեկուզ մրցաշրջան-1975-ը, երբ թիմի ղեկը ստանձնեց խորհրդային ֆուտբոլի անվանի մասնագետներից մեկը՝ Վիկտոր Մասլովը: Նա հրաժարվեց եզրային հարձակվողներից: Եվ դա էր պատճառը, որ այդ տարի Ղազարյանը հազվադեպ էր խաղադաշտ դուրս գալիս: Նա մասնակցեց ընդամենը 8 խաղի եւ խփեց 2 գոլ: Եվ նույնիսկ մրցաշրջանի կեսից Ղազարյանը հրաժեշտ տվեց թիմին: Դեռ լավ է, որ հաջորդ տարի, երբ «Արարատը» գլխավորեց Էդուարդ Մարգարովը, նա կրկին թիմ վերադարձավ եւ իր ագրեսիվ ու արդյունավետ խաղով ապացուցեց, որ դեռ վաղ է իրեն «հաշվից հանելը»: Գարնանային առաջնությունում նա դարձավ 7 գոլի հեղինակ: Դա Արկադի Անդրեասյանի ցուցանիշից հետո (8 գոլ) երկրորդն էր ոչ միայն «Արարատում», այլեւ առաջնությունում:

Ցավոք, իր խաղընկերներից շատերի նման Նիկոլայ Ղազարյանն էլ շուտ հրաժեշտ տվեց մեծ ֆուտբոլին: 1976 թ. վերջինն էր նրա ֆուտբոլային կենսագրությունում: Ճիշտ է, նա շարունակում էր ելույթները վետերանների կազմում: Այնուհետեւ գլխավորեց Հայաստանի Սպորտվարչության ֆուտբոլի բաժինը, 1989 թ. կարճ ժամանակահատված աշխատեց որպես «Արարատի» գլխավոր մարզիչ: Իսկ 1992 թ. ընտրվեց Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ: Այս պաշտոնում էլ եռամյա գործունեության ընթացքում Նիկոլայ Ղազարյանն իրեն դրսեւորեց լավագույն կողմերով՝ որպես մարզաձեւի հմուտ գիտակ ու մասնագետ: Հետագայում նա մարզչական գործունեություն ծավալեց Երեւանի «Կիլիկիայում», ստանձնեց «Սպարտակ» ակումբի փոխնախագահի պաշտոնը եւ ղեկավարեց «Բանանցի» մանկապատանեկան մարզադպրոցը:

Ցավոք, վերջին տարիներին Նիկոլայ Ղազարյանն իրենից անկախ պատճառով որոշակիորեն հեռացել է ֆուտբոլից, որին նվիրել է ողջ կյանքը: Սակայն շուտով անվանի վետերանը կրկին կմասնակցի հանրապետության ֆուտբոլային կյանքին: «Արարատ-73»-ի մեկ այլ անվանի ֆուտբոլիստ Սերգեյ Պողոսյանի նախաձեռնությամբ ստեղծվում է Հայաստանի ֆուտբոլի վետերանների միություն, որի աշխատանքներին ակտիվորեն կմասնակցի նաեւ Նիկոլայ Ղազարյանը:

Իսկ այս օրերին Նիկոլայ Ղազարյանը հոբելյանի առթիվ բազմաթիվ շնորհավորանքներ է ստանում: Մենք եւս միանում ենք դրանց եւ հայկական ֆուտբոլի լավագույն ներկայացուցիչներից մեկին մաղթում ամենայն բարիք:

Նիկիտա Սիմոնյանն արժանացել է ՈՒԵՖԱ-ի պարգեւին

Նախկինում հանրահայտ խորհրդային ֆուտբոլիստ եւ մարզիչ, ներկայումս Ռուսաստանի ֆուտբոլային միության փոխնախագահ Նիկիտա Սիմոնյանը, որի գլխավորությամբ Երեւանի «Արարատը» 1973թ. դարձավ ԽՍՀՄ չեմպիոն ու գավաթակիր, արժանացել է ՈՒԵՖԱ-ի շնորհանշանին:

ՌՖ ֆուտբոլային միությանն ուղղված նամակում ՈՒԵՖԱ-ի գլխավոր տնօրեն Լարս-Կրիստեր Օլսոնը մասնավորապես նշել է. «ՈՒԵՖԱ-ի նախագահի եւ գործկոմի անունից ուրախ ենք տեղեկացնել, որ Նիկիտա Սիմոնյանն արժանացել է ՈՒԵՖԱ-ի շնորհանշանի՝ եվրոպական ֆուտբոլում ունեցած զգալի ավանդի համար»: Պարգեւատրման հանդիսավոր արարողությունը տեղի կունենա հունվարի 25-ին Դյուսելդորֆում կայանալիք ՈՒԵՖԱ-ի կոնգրեսում, որտեղ անցկացվելու են նաեւ նախագահական ընտրություններ: Շնորհանշանը Նիկիտա Սիմոնյանին կհանձնի ՈՒԵՖԱ-ի նախագահ Լեննարտ Յոհանսոնը:

Խորեն Գեւորը մարտահրավեր է նետում Ջերմեն Թեյլորին

Պրոֆեսիոնալ հայ բռնցքամարտիկ Խորեն Գեւորը (Գեւորգյան), որ ներկայումս բնակվում է Գերմանիայում, վերջերս իրավունք է ստացել միջին քաշում վիճարկել WBO-ի վարկածով աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը: Էջմիածնում ծնված Խորեն Գեւորը 27 տարեկան է: Պրոֆեսիոնալ ռինգում անցկացրած 27 մենամարտերից 25-ում հաղթել է (14-ը՝ նոկաուտով), երկուսն ավարտել ոչ-ոքի:

Խորեն Գեւորը մարտականորեն է տրամադրված եւ պատրաստ է աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը խլել Ջերմեն Թեյլորից: Այս առնչությամբ նա հետեւյալն է հայտարարել. «Պատրաստ եմ չեմպիոնական գոտին վերցնել Թեյլորից: Իմ հետ մենամարտում Թեյլորը մեծ դժվարությունների կհանդիպի: Նա դեռեւս պարտություն չի կրել պրոֆեսիոնալ ռինգում, ինչպես մինչեւ իմ հետ մենամարտելն անպարտելի էին Ցիրկովը, Մագալանեսն ու Խոմիցկին: Այնպես որ արժանի եմ աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը վիճարկելու պատվին: Ցանկացած պահի պատրաստ եմ ռինգ դուրս գալ եւ հաղթել Թեյլորին»:

Իր սանի հնարավորություններին քաջատեղյակ գերմանացի մարզիչ Ֆրից Զդունեկը եւս վստահ է, որ Խորեն Գեւորը հաջողության կհասնի: Նա նշել է, որ իհարկե Թեյլորը ուժեղ բռնցքամարտիկ է, սակայն չեմպիոնը պետք է իրեն արժանի մրցակիցների հետ մենամարտի, այլ ոչ թե թույլ մրցակիցներ ընտրի: Ըստ Զդունեկի, Խորեն Գեւորն իրոք Թեյլորին արժանի մրցակից է:

Վնասվածքը խանգարեց Նալբանդյանին

Թենիսիստները շարունակում են Ավստրալիայի բաց առաջնության նախապատրաստությունը՝ մասնակցելով տարբեր մրցաշարերի: Մելբուռնի մերձակայքում գտնվող Կույոնգ բնակավայրում անցկացվող ցուցադրական մրցաշարին մասնակցում էր արգենտինահայ Դավիթ Նալբանդյանը: Առաջին մրցախաղում նա պարտվեց ռուսաստանցի Մարատ Սաֆինին (7-5, 1-6, 2-6): Նա Ավստրալիա էր ժամանել վնասվածքով եւ խաղի ժամանակ ավելի վատթարացրեց իր վիճակը՝ ստիպված լինելով հրաժարվել մրցաշարի հետագա մասնակցությունից: Նշենք, որ անցյալ տարի էլ նա ստամոքսի խնդիրների պատճառով ստիպված էր եղել հրաժարվել մրցաշարից: Այժմ էլ հարցականի տակ է նրա մասնակցությունն Ավստրալիայի բաց առաջնությանը, որի մեկնարկը կտրվի հաջորդ երկուշաբթի:

Ուժեղագույնը Պետեր Լեկոն էր

Օդեսայում ավարտվեց պրոֆեսիոնալ շախմատիստների ընկերակցության աշխարհի գավաթի անդրանիկ խաղարկությունը: Արագ շախմատի կանոններով անցկացված մրցաշարում հանդես եկան 16 շախմատիստներ: Մրցաշարին պետք է մասնակցեր նաեւ Լեւոն Արոնյանը, սակայն վերջինս հրաժարվեց, քանի որ շուտով հանդես է գալու հոլանդական Վեյք Ան Զեե քաղաքում մեկնարկելիք շախմատի ավանդական մրցաշարում:

Մրցաշարի մրցանակային ընդհանուր հիմնադրամը 136 հազար դոլար է: Այն անցկացվեց նոկաուտ համակարգով: Վիճակահանությամբ շախմատիստները զույգեր կազմեցին եւ 2 պարտիայից բաղկացած մրցախաղում պետք է որոշեին հաջորդ փուլի մասնակիցներին: Հավասար արդյունքի դեպքում մրցակիցները հաղթողին պետք է որոշեին կայծակնային մրցախաղում:

Բոլորից հաջող հանդես եկավ եւ մրցաշարի հաղթող ճանաչվեց հունգարացի շախմատիստ Պետեր Լեկոն: Առաջին փուլում նա 1,5-0,5 հաշվով պարտության մատնեց Իվան Սոկոլովին, ապա քառորդ եզրափակիչում երկու պարտիաներում էլ առավելության հասավ Սերգեյ Ռուբլյովսկու նկատմամբ:

Ավելի համառ մրցապայքարում անցավ Լեկոյի մրցախաղը Բորիս Գելֆանդի հետ կիսաեզրափակիչում: Արագ շախմատի կանոններով անցկացված երկու պարտիաներում գրանցվեց ոչ-ոքի արդյունք: Հաղթողը որոշվեց կայծակնային մրցախաղում, որը 2-1 հաշվով շահեց Լեկոն: Կիսաեզրափակիչի մյուս խաղում ուկրաինացի Վասիլի Իվանչուկը 2-0 հաշվով պարտության մատնեց Թեյմուր Ռաջաբովին:

Բավական համառ մրցապայքարում անցավ Լեկո-Իվանչուկ եզրափակիչ մրցախաղը: Առաջին երեք պարտիաները խաղաղ ելք ունեցան, իսկ չորրորդում Լեկոն հաղթեց ու դարձավ մրցաշարի հաղթող:

Օմոդը հրաժեշտ է տալիս սպորտին

Նորվեգացի հանրահայտ լեռնադահուկորդ, օլիմպիական խաղերի քառակի չեմպիոն Կյետիլ Անդրե Օմոդը հայտարարել է մեծ սպորտին հրաժեշտ տալու իր որոշման մասին: 35-ամյա մարզիկը նշել է, որ ֆիզիկապես եւ հոգեպես հոգնել է մրցումներից եւ մտադիր է այսուհետ ավելի շատ ժամանակ հատկացնել ընտանիքին:

Օմոդը մարզական հարուստ կենսագրություն ունի. 17 տարի շարունակ նա հանդես է եկել լեռնադահուկային սպորտում՝ նվաճելով ռեկորդային թվով պարգեւներ: Բացի օլիմպիական խաղերի քառակի չեմպիոնի տիտղոսից, նա նաեւ համաշխարհային սպորտի այդ ստուգատեսներում արժանացել է երկուական արծաթե եւ բրոնզե մեդալների:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

«Միմինոյի» բրոնզե հերոսները կզարդարեն Մոսկվան

Մոսկվայի քաղաքային դուման առաջարկել է լրացումներ մտցնել «Զանգվածային լրատվական միջոցների մասին» դաշնային օրենքի մեջ, որոնցով նախատեսվում է լրագրողներին արգելել նշելու հանցագործների, կասկածյալների եւ տուժածների ազգությունը: Դումայի նախագահ Վլադիմիր Պլատոնովն այդ առաջարկությունը կապում է Կոնդոպոգայի իրադարձությունների ու նրա դասերի հետ: Բանն այն է, որ այդ կարելական քաղաքում իրադրությունը սրվեց, երբ ծեծկռտուքի մասնակիցների մեջ շեշտը դրվեց չեչենական «ազգության» անձանց վրա:

Դժվար է ասել, կանցնի՞ այս առաջարկը, թե՞ ոչ: Սակայն նման փոփոխությունն օբյեկտիվորեն կարող էր ինչ-որ տեղ մեղմել հակակովկասյան հիստերիան, երբ իրոք տեղի թե անտեղի առաջին հերթին հիշատակվում է հանցագործների, առավել եւս դատարանի կողմից տակավին որպես այդպիսին չորակված, ազգությունը (երբեւէ լսե՞լ եք, որ նշվեն, ասենք, հրեական, թաթարական կամ չուկչայական «ազգության» հանցագործների անուններ):

Գուցեեւ «նզովյալ» կովկասցիների հանդեպ մեղքի գոնե մի մասը քավելու «ազնիվ» նկատառմամբ գաղափար է առաջ քաշվել Մոսկվայում կանգնեցնելու քանդակագործական կոմպոզիցիա «Միմինո» անունով: Քաղաքային դումայի մշակութային հանձնաժողովը հավանություն է տվել այդ նախաձեռնությանը: Երկու կովկասյան ազգության անձանց՝ Վախթանգ Կիկաբիձեին եւ Ֆրունզիկ Մկրտչյանին կմիանա ռուս Եվգենի Լեոնովը:

Իհարկե, ամենաճիշտն այն կլիներ, որ նշանավոր ֆիլմի հերոսները տեղ գտնեին «արժանահիշատակ» հյուրանոցի՝ «Ռոսիայի» կողքը, սակայն այնտեղ առայժմ ավերակներ են եւ հայտնի չէ, թե երբ կսկսվի նոր հսկա համալիրի շինարարությունը: Հավանական է համարվում Չիստիե պրուդի կոչված զբոսայգին, որի հարեւանությամբ է գտնվում ռեժիսոր Գեորգի Դանելիան:

Ուզում եմ հուսալ, որ բրոնզի մեջ մարմնավորված «սեւամազ» Միզանդարին եւ Խաչիկյանը միայն դրական զգացումներ կառաջացնեն մոսկվացիների մեջ:

ՌՈՒԲԵՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ,
Մոսկվա

ՄԱՀԱԳՐԱԿԱՆ

Դվին Սերոբի Գոմցյան

Ծնվել է 1923 թ. Ջավախքում, գաղթած մշեցիների ընտանիքում: Կորցրած երկրի կարոտը նրա մանուկ հոգում կրկնակի սեր ու նվիրում ներարկեց դեպի իր տոհմի նոր հայրենիքը՝ Խորհրդային Հայաստանը: Եվ պատահական չէր, որ Հայրենական մեծ պատերազմի առաջին իսկ օրերից նա զինվորագրվեց երկրի պաշտպանությանը եւ 89-րդ հայկական Թամանյան դիվիզիայի կազմում մտավ ֆաշիստական Գերմանիա, հաղթանակի օրը դիմավորեց Բեռլինում: Մեծ հայրենականը միայն Գոմցյանների տոհմից խլեց 24 երիտասարդ կյանքեր...

Անվեհեր զինվորի կուրծքը զարդարեցին Հայրենական մեծ պատերազմի 1-ին եւ 2-րդ աստիճանի շքանշաններն ու բազմաթիվ մեդալներ:

Պատերազմից անմիջապես հետո Դվին Գոմցյանը նույն նվիրումով ու եռանդով լծվեց մեր հայրենիքի տնտեսության վերականգնման ու բարգավաճման գործին եւ մինչեւ կենսաթոշակի անցնելը տարբեր պատասխանատու պաշտոններ վարեց «Հայկոոպմիությին» տեսչի համակարգում, իր հարուստ փորձն ու գիտելիքները փոխանցելով երիտասարդ աշխատողներին:

Դվին Գոմցյանն ընտանիքի գորովասիրտ հայր էր, պատվախնդիր ամուսին: Նա արժանապատիվ ու հպարտ հեռացավ այս աշխարհից, քանզի թողեց մեր հասարակության մեջ վաստակած հեղինակություն ունեցող զավակներ, արժանավոր թոռնիկներ:

Դվին Գոմցյանի հիշատակը միշտ վառ կմնա նրան ճանաչողների սրտերում:

ՄԱՀԱԶԴ

Արարատ եւ Վարդան Գոմցյանները խոր վշտով հայտնում են, որ կյանքի 84-րդ տարում վախճանվել է պատերազմի եւ աշխատանքի վետերան, Հայրենական մեծ պատերազմի շքանշանակիր

ԴՎԻՆ ՍԵՐՈԲԻ ԳՈՄՑՅԱՆԸ:

Հոգեհանգիստը՝ հունվարի 11-ին, ժամը 18-ին, Նորք-Մարաշի 7-րդ փողոցի 72 տանը:

Վերջին հրաժեշտը՝ հունվարի 12-ին, ժամը 12-14-ին Սուրբ Մարիամ Աստվածածին եկեղեցում (Նորք-Մարաշ):

Հուղարկավորությունը ժամը 14-ին՝ նույն վայրից:

ՑԱՎԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Դվին Գոմցյանի մահվան կապակցությամբ **«Ազգի»** խմբագրությունը խորապես ցավակցում է պարոնայք Արարատ եւ Վարդան Գոմցյաններին, ինչպես նաեւ հանգուցյալի մյուս հարազատներին:

ՅՈՒՆԻԲԱՆԿՆ
առաջարկում է վարկեր
HYUNDAI
մակնիշի ավտոմեքենաների
ատառիկ վաճառքի համար
իր բոլոր մասնաճյուղերում

Հայաստանում «Հյունդայ» ավտոմեքենաների ուղղակի ներկրող եւ միակ դիստրիբյուտոր՝ **«ՄԱԳԱՍ Ինվեստ» ՓԲԸ**
Դիլեր՝ **«ՄԱԳԱՍ Մոթորս» ՍՊԸ**
Պայմաններ՝ «Հյունդայ»-ի բոլոր մոդելների համար
Կանխավճար՝ **15 %**-ի չափով
Մարման ժամկետ՝ **6 տարի**
Տոկոսադրույք՝ **16 %**

«ՄԱԳԱՍ ՄՈԹՈՐՍ»
հասցե՝ Աճառյան 60
հեռ/ֆաքս՝ (374-10) 581607 բջջ.՝ 091-419238, 093-659004
e-mail: magas@arminco.com

ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՒՄ Է

Նոր հուշադրամներ

«Կովկասյան անտառակատու»

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը շրջանառության մեջ է մտցնում կովկասյան անտառակատվին նվիրված արծաթե հուշադրամ: Հուշադրամը թողարկվել է «Կովկասի կենդանական աշխարհ» միջազգային ծրագրի շրջանակներում: Ծրագրում ներառվել են այն կենդանիները, որոնք ընդգրկված են Հայաստանի Կարմիր գրքում:

Հուշադրամի դիմերեսի կենտրոնում պատկերված է Հայաստանի Հանրապետության զինանշանը, որից ներքեւ շրջանագծով հայերեն եւ անգլերեն անվանական արժեքի մակագրությունն է՝ «DRAM 100 ԴՐԱՄ»: Զինանշանից վերեւ նշված է թողարկման տարեթիվը՝ «2006»: Ամբողջը եզերված է գծավոր շրջանագծի մեջ: Շրջանագծի եւ եզրաշուրթի միջեւ վերեւում հայերեն, իսկ ներքեւում անգլերեն շրջագծով մակագրված է համապատասխանաբար՝ «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ» եւ «REPUBLIC OF ARMENIA»:

Հուշադրամի դարձերեսի կենտրոնում կովկասյան անտառակատվի պատկերն է: Շրջանագծով եզրաշուրթի մոտ վերեւում լատիներեն, իսկ ներքեւում հայերեն կենդանու անվանման մակագրությունն է համապատասխանաբար՝ «Felis silvestris caucasica» եւ «ԿՈՎԿԱՍՅԱՆ ԱՆՏԱՌԱԿԱՏՈՒ»: Պատկերի եւ մակագրությունների միջեւ երկու տեղ՝ վերեւում եւ ներքեւում պատկերված են կարմիր էմալով կատարված շրջանագծի հատվածներ:

Հուշադրամը շրջանագծով երկու կողմից ունի ռռուցիկ եզրաշուրթ:

Թափանցիկ պատիճով հուշադրամը եւ իսկության հավաստագիրը տեղադրված են արհեստական կաշվից պատրաստված տուփում: Ուրվագծերը ձեւավորել են Լեհաստանի դրամահատարանի դիզայներներ Ռոուանա եւ Անդժեյ Նովակովսկիները:

Հուշադրամը դրվագվել է Լեհաստանի դրամահատարանում:

Հուշադրամի բնութագիրը.

Անվանական արժեքը	100 դրամ
Մետաղը եւ հարգը	արծաթ, 925 + 50
Զանգվածը	28,28 + 0,25 գ
Տրամագիծը	38,61+ 0,15 մմ
Որակը	լավացված
Դրամաշուրթը	հարթ
Տպաքանակը	3000 հատ

«Միջերկրածովային կրիա»

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը շրջանառության մեջ է մտցնում միջերկրածովային կրիային նվիրված արծաթե հուշադրամ: Հուշադրամը թողարկվել է «Կովկասի կենդանական աշխարհ» միջազգային ծրագրի շրջանակներում: Ծրագրում ներառվել են այն կենդանիները, որոնք ընդգրկված են Հայաստանի Կարմիր գրքում:

Հուշադրամի դիմերեսի կենտրոնում պատկերված է Հայաստանի Հանրապետության զինանշանը, որից ներքեւ շրջագծով հայերեն եւ անգլերեն անվանական արժեքի մակագրությունն է՝ «DRAM 100 ԴՐԱՄ»: Զինանշանից վերեւ նշված է թողարկման տարեթիվը՝ «2006»: Ամբողջը եզերված է գծավոր շրջանագծի մեջ: Շրջանագծի եւ եզրաշուրթի միջեւ վերեւում հայերեն, իսկ ներքեւում անգլերեն շրջանագծով մակագրված է համապատասխանաբար՝ «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ» եւ «REPUBLIC OF ARMENIA»:

Հուշադրամի դարձերեսի կենտրոնում միջերկրածովային կրիայի պատկերն է: Շրջանագծով եզրաշուրթի մոտ վերեւում լատիներեն, իսկ ներքեւում հայերեն կենդանու անվանման մակագրությունն է համապատասխանաբար՝ «Testudo graeca» եւ «ՄԻՋԵՐԿՐԱԾՈՎԱՅԻՆ ԿՐԻԱ»: Պատկերի եւ մակագրությունների միջեւ երկու տեղ՝ վերեւում եւ ներքեւում պատկերված են կարմիր էմալով կատարված շրջանագծի հատվածներ:

Հուշադրամը շրջանագծով երկու կողմից ունի ռռուցիկ եզրաշուրթ:

Թափանցիկ պատիճով հուշադրամը եւ իսկության հավաստագիրը տեղադրված են արհեստական կաշվից պատրաստված տուփում: Ուրվագծերը ձեւավորել են Լեհաստանի դրամահատարանի դիզայներներ Ռոուանա եւ Անդժեյ Նովակովսկիները:

Հուշադրամը դրվագվել է Լեհաստանի դրամահատարանում:

Հուշադրամի բնութագիրը

Անվանական արժեքը	100 դրամ
Մետաղը եւ հարգը	արծաթ, 925 + 50
Զանգվածը	28,28 + 0,25 գ
Տրամագիծը	38,61+ 0,15 մմ
Որակը	լավացված
Դրամաշուրթը	հարթ
Տպաքանակը	3000 հատ

ԿԲ մամուլի ծառայություն

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատվական գործունէութիւն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետութեան 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրուած՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Յակոբ Աւետիքեան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրուած է տպագրութեան՝ 10.01.2007, գինը՝ 100 դրամ, տպագրւում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչութեան տպարանում՝ Արշակունեաց 2: